Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...стэмнай 1921 оной ...кабриин 21-hээ гарана | № 114 (15737) | 1981 оной майн 17, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

КПСС-эй ОБЛАСТНОЙ КОМИТЕДТЭ

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДАЙ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ БА ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ЗЭДЫН РАЙОНОЙ ОЁОРОЙ СОВХОЗОЙ БОЛОН ЯРУУНЫН РАЙОНОЙ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ, КОЛХОЗНИГУУДАЙ БОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ АБАҺАН СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД ТУХАЙ

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ мал ажалай продуктнуудай үйлэдбэрилгые ба гүрэндэ худалдалгые ехэ болгохо гэhэн Черкасска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые дэмжэн, Зэдын районой Оёорой совхозой болон Яруунын районой «Коммунизм» колхозой хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон мэргэжэлтэдэй абаhан социалис уялганууды КПСС-эй обкомой бюро hайшааhан байна.

Мал ажалай продуктнуудай үйлэдбэрилгые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ нөөсэнүүдые, арга боломжонуудые хүсэд hайнаар хэрэглэхын, гүрэндэ мяха, hү болон бусад продуктнуудые худалдаха түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын ба үлүүлхын, мал ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлхэ үрэ дүнгүүдые нилээд hайжаруулхын тула мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдөөгэй бүхы ажалшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень энэ тогтоолоор Гусиноозёрско горкомдо болон КПСС-эй райкомуудта дурадхагдаа.

УЛАСХООРОНДЫН ЭКИПАЖ ЗАМБУУЛИНАЙ КОМПЛЕКС ДЭЭРЭ ХҮДЭЛМЭРИЛНЭ

ТАСС-ай мэдээсэл

«Союз-40» гэжэ замбуулинай онго- «Салют-6»—«Союз—Т-4» гэжэ замбуулинай комплекстой 1981 оной майн 15-да Москвагай сагаар 22 час 50 минутын үеэр залгалдаа.

Дэлхэй шадархи замбуулинай дайдада ...лоодогдон дабшагша «Салют-6» — «Союз—Т-4» — «Союз-40» гэжэ научна шэнжэлгэ хэхэ комплекс дээрэ гурбан совет космонавт — Владимир Коваленок, Виктор Савиных, Леонид Попов, румын космонавт Думитру Прунариу гэгшэдhээ бүрилдэhэн уласхоорондын экипаж хүдэлмэрилнэ.

Советскэ Союзай ба Румыниин Социалис Республикын эрдэмтэдэй хамтаа бэлдэhэн, ниидэлгын научна программа долоон хоногто бэелүүлэгдэхээр хараалагдана, Газарай байгаалиин баялигуудые шэнжэлхэ, оршон тойронхи байгаалиие, физико-техническэ ба технологическа туршалтануудые, медико-биологическа шэнжэлгэнүүдые хэхээр хараална.

«Салют-6» — «Союз—Т-4» — «Союз-40» гэжэ замбуулинай комплексын түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ.

Космонавтнууд Коваленок, Савиных, Попов ба Прунариугай бэень элүүр hайн ябана.

Советскэ Союзай ба Румыниин Социалис Республикын космонавтнуудhаа бүридэhэн уласхоорондын экипажай ниидэлгэ социалис оронуудай хоорондын научно-техническэ харилсаа холбооной улам үргэдэжэ байhые эли тодоор гэршэлнэ. Энэнь совет, румын арадуудай хани барисаанай хүгжэлтэдэ оруулагдаhан ехэ хубита болоно.

«САЛЮТ-6»—«СОЮЗ-Т-4»—«СОЮЗ-40» ГЭЖЭ НАУЧНА ШЭНЖЭЛГЭ ХЭХЭ ЗАМБУУЛИНАЙ КОМПЛЕКСЫН УЛАСХООРОНДЫН ЭКИПАЖДА

Космонавтнууд КОВАЛЕНОК, САВИНЫХ, ПОПОВ болон ПРУНАРИУДА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Замбуулинай совет-румын уласхоорондын экипажай гэшүүд, таанадые үнэн зүрхэнhөө амаршалнабди, «Салют-6» — «Союз» гэжэ замбуулинда научна шэнжэлгэ хэхэ комплекс дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байhандтнай баяр хүргэнэбди.

Советскэ Союзай ба Румыниин Социалис Республикын олон миллион хүнүүд «Интеркосмосой» программаар замбуулиндахи совет лаборатори дээрэ таанадай хэжэ хани барисаата хүдэлмэрие эдэ үдэрнүүдтэ тон ...рхоотойгоор ...глан хаража байха. Таанадта үзүүлэгдэhэн этигэл найдабариие нэрэтэй солотойгоор харюулха, ниидэлгынгээ программые бүрин дүүргэхэ гээд этигэжэ байhанаа элирхэйлнэбди.

Замбуулинда таанадай бүтээжэ байгаа хамтын хүдэлмэри манай арадуудай, партинуудай, гүрэнүүдэй хоорондын халуун хани барисаанай, аха дүүгэй ёhоор hаналаа нэгэдэhэн заншалта харилсаае элирхэйлнэ, али али талада ашагтай туhатай совет-румын бүрин түгэс харилсаа холбооной шэнэ бэелэл, социализмын, шахардуу байдал hуларуулгын ба бүхы дэлхэйн амгалан тайбан байдалай аша туhада алба хэнэ. Танай ниидэлгэ Румыниин Социалис Республикын ба Советскэ Союзай хоорондын бата хани барисаата харилсаае саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэг лэ.

Хүндэтэ нүхэдүүд, таанадай орёо ба харюусалгатай үүргэ амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ, социалис эрдэм болон техникын дэбжэлтын, совет ба румыниин арадуудай, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада, зол жаргалай түлөөдэ түгэс хүгжэлтын түйлалтануудые арьбадхаха шэнэ хубита болохо гээд этигэнэбди.

Газар дэлхэйдээ амгалан мэндэ бусахыетнай хүсэнэбди.

Л. БРЕЖНЕВ,
Н. ЧАУШЕСКУ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВТЭ

РУМЫНИИН КОММУНИС ПАРТИИН ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ, РУМЫНИИН СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТ НҮХЭР НИКОЛАЕ ЧАУШЕСКУДЭ

Совет, румын космонавтнуудhaa бүридэhэн уласхоорондын экипаж научна хамтын шэнжэлгэнүүд ба туршалгануудые хэхэ программаа дүүргэжэ эхилээ гэжэ замбуулинда научна шэнжэлгэ хэдэг «Салют-6» — «Союз—Т-4» — «Союз-40» гэжэ комплекс дээрэhээ таанадта элидхэнэбди.

Комплексын оньhон түхеэрэлгэнүүд hаадгүй hайнаар хүдэлнэ. Космонавтнуудай бэе hайн ябана.

Ниидэлгынгээ программа амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ, эрдэм болон дүй дүршэлөө зорюулхабди.

Совет-румын арадуудай, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой.

«Салют-6»—«Союз—Т-4»—«Союз-40» гэжэ замбуулинай комплексын экипаж.

В. КОВАЛЕНОК А. ПОПОВ
В. САВИНЫХ Д. ПРУНАРИУ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ НҮХЭР ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВТЭ

РУМЫНИИН КОММУНИС ПАРТИИН ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ, РУМЫНИИН СОЦИАЛИС РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТ НҮХЭР НИКОЛАЕ ЧАУШЕСКУДЭ

Хүндэтэ Леонид Ильич Брежнев, Николае Чаушеску! Үнэн зүрхэнэй амаршалгануудтнай, баяр болон hайн hайхан хүсэлэнгүүдэйтнай түлөө таанадта халуун баясхалан хүргэнэбди. Замбуулинда научна шэнжэлгэ хэхэ совет-румын комплексын уласхоорондын экипаж үндэр дээдэ этигэл найдабариистнай харюулха, совет болон румын эрдэм наукын дэбжэлтын аша туhала зорюулжа, бидэндэ даалгагдаhан харюусалгатай даалгабариистнай социализмын, амгалан байдалай ба түрүү хүн түрэлтэнэй аша туhада амжалтатайгаар дүүргэхын тула шухала бүхы юумэ хэхэбди гэжэ манай оронуудай партийна болон гүрэнэй хүтэлбэринье, таанадые өөhэдыетнай найдуулнабди.

Совет-румын аха дүүгэй хани барисаан мандаха болтогой!

«Салют-6»—«Союз—Т-40»—«Союз-40» гэжэ замбуулинай комплексын экипаж.

В. КОВАЛЕНОК Л. ПОПОВ
В. САВИНЫХ Д. ПРУНАРИУ

(Зэдын районой Оёорой совхозой болон Яруунын районой «Коммунизм» колхозой хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон мэргэжэлтэдэй абаhан социалис уялганууд тухай энэ номеройманай хоёрдохи хуудаhанда уншахые гүйнабди).

БИ-ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ-НАМДА

ХАРГЫ ЗАМҺАЙ УТА ДАА!

СОЁЛ гэгээрэлэй хүдэлмэрие саашадань хүгжөөн hалбаруулха, клубуудай ажал ябуулгые улам бүри hайжаруулха, илангаяа соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэ ёhотой анхарал хандуулха гэхэ мэтын асуудалнууд партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүд соо табигдаhан байна. Мүн соёлшодой байдал hуудалые hайжаруулха хэрэгтэ манай парти, совет гүрэн хододоо анхарал хандуулдаг.

Би Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищие 1971 ондо дүүргээд, түрэл Загаhата нютагтаа ажаллахаа ерэhэн хүм. Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ П. Ц. Доржиевагай хүтэлбэри доро Загаhатын соёлой байшанда уран hайханай хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлжэ эхилээ hэм.

Мүнөө соёлой байшангай дэргэдэ автоклубай даагша болонхойб. Арбан хүнhөө бүридэhэн агитбригадые 1978 онhоо хойшо хүтэлбэрилнэб. Чисаанын дунда hургуулиин багша Ц. С. Самбоцыренова, совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Ешин-Хорло Цыбикжапова, нютагай хүүгэдэй хүгжэмэй hургуулиин багшанар Дунсыпема Цыденова, Ханда Гармаева болон бусад агитбригадын хүдэлмэридэ эгээл эдэбхитэйгээр хабаадана. Ханда Гармаева агитбригадатай ходоо ябалсадаг. Энэ багша—«Байгал» гэжэ гүрэнэй мэдээжэ дуу, хатарай ансамблиин бүридэлдэ оролсожо, Москвада болоhон артистнуудай Бүхэсоюзна харалгын лауреат болоhон байна.

Үбэлжэлэй үедэ манай агитбригада малшадые hайнаар, хододоо анхаралтайгаар хангажа байха тухай үүсхэл гаргажа, районой соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан байгаа. Тиимэhээ бидэнэр малшадтаа четверг бүхэндэ айлшалжа, тэдэнээ баясуулхые, амаруулхые оролдонобди.

Хони түрүүлжэ байhан хоншолой 30 гаран байра, hү hаалиин фермэнүүд бидэнэй ажалай дэбтэртэ ородог.

Буряад, совет композиторнуудай, монгол ба хилын саанахи бусад хүгжэмшэдэй дуунууд, арадай инструментнууд дээрэ гүйсэдхэхэ зохёолнууд болон хатар, шүлэгүүд агитбригадын репертуарта оролсоно. Басагадай инструментальна трио, шог ёгто дуунууд ба Баяндуевтанай бүлын гүйсэдхэhэн номернууд хүн зондо ехэ hайшаагдадаг. А. Андреевэй найруулhан «Ёжын түрэhэн нютагта», Г. Дашабыловай үгэ дээрэ нютагай композитор В. Аюшеевэй бэшэhэн «Тэрэ хабарай ургынууд» гэhэн дуунуудые болон «Залуушуулай хатар», «Сахали шубууд» гэhэн хатар наадые ажалшад хүндэтэйгөөр угтадаг. Манай соёлой байшангай дэргэдэхи дуу, хатарай ансамблиин балетмейстер Зоя Цыденовнагай гүйсэдхэhэн ба найруулан табиhан хатар, нааданууд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэлэг гээшэ.

Арадай аман зохёол болон дуу хатарнуудые нютагаархиндаа зорюулан гүйсэдхэдэгбди. Тинхэдээ агитбригадымнай гэшүүд арадай бэлиг шадабарие ёhотой hайнаар нэбтэрүүлэгшэд болоно гэжэ ходоо омогорходогби.

Гансашье концерт харуулха бэшэ, мүн лекци ба полит-мэдээсэл программадамнай байал оролсодог юм.

Улаан булангуудай харалгада агитбригадымнай гэшүүд оролдосотойгоор хабаадаа hэн. Ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаhан», «Сахилгаан» соо ажалшадай социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые ходоо саг соонь гаргадагбди.

Автолавкын, библиотекын, больницын, хүн зоной ажаhуудалай эрилтые хангадаг комбинадай хүдэлмэрилэгшэд мантай хамта ябалсадаг заншалтай.

Агитбригадымнай гэшүүд түрэл Загаhатынгаа совхозой ажалшадые хангахаhаа гадна, хүршэнэртөө ошожо, концерт харуулдаг юм.

Би өөрөө буряад арадай болон хүдөө нютагууд тухай дуунуудые гүйсэдхэдэгби. Мүнөө «Депутат болгообди» гэhэн буряад арадай дуу нютагайнгаа ажалшадта зорюулан дууланаб.

Һүүлэй үедэ хүдөөгэй ажалшадые хангалгада шэнэ зүйл оруулхые оролдонобди. Жэшээлхэдэ, тематическа үдэшэ, hү hаалиин фермын хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын амаралтын үдэр гэхэ мэтые үнгэрэгэнэбди.

Агитбригадынхид уран hайханай харалгада ба соёлой байшангай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг гэжэ ойлгосотой ааб даа.

Мүнөө хабарай тарилгын үедэ манай агитбригада поли дээрэ ошожо, үдын хоолой забhарлалгын үедэ механизаторнуудые хангана.

Зүгөөр манай ажалда элдэб дутуу дунданууд бии. Нэн түрүүн өөhэдынгөө автоклубгүй дээрэhээ совхозой элдэб машинаар ябанабди. Манай автоклуб заhабарилгада байhаар үнинэй. Гадна ажалдамнай техническэ элдэб хэрэгсэлнүүд: абяа шанга болгохо зүйлнүүд, магнитофонууд дуталдана. Энээнhээ болоходо, бидэнэй үнгэргэhэн хэмжээ ябуулганууудай, агитбригадын концертнүүдэй шанар доошолно. Тиимэhээ арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таhаг бидэндэ туhалха, материальна үндэhыемнай hайжаруулхын тула оролдохо бэзэ гэжэ hанагдана.

Саашадаа манай ажалшадай арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ даабари түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд хүсэл оролдолго гаргаха байха гэжэ найдуулнаб.

Мүн манай Загаhатын соёлой комплекс саашадаа улам бүри хүгжэн hалбарха байна. Мүнөө район соомнай клубуудай хүдэлмэрие түсэн гуримаар ябуулха талаар түрүүшын алхамууд хэгдэжэ эхилээ. Харин соёлой шэнэ байшангай барилга арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэб соо хараалагдаагүй байhаниинь харамтай. Манай совхозой дирекци, партиина ба комсомолой комитедүүд соёл болбосоролой хүгжэлтэдэ ехэ анхарал хандуулдаг юм. Тиимэhээ соёлой шэнэ байшан барюулха тушаа оролдолго гаргаха бэзэ гэжэ хүлеэнэбди. Юуб гэхэдэ, хүдөө ажахынгаа ажалшадые болзор соонь, hайн шанартайгаар хангаха гээшэ бидэнэй тон харюусалгатай уялга, хамтын хэрэг болоно. Бидэнэй—агитбригадынхидай харгы ута даа...

Д. ЖАЛСАНОВА,
Хэжэнгын районой Загаhатын соёлой комплексын автоклубые даагша.

ТАРИЛГА ДЭЭРЭ ҮДЭР, ЧАС БҮХЭН ҮНЭТЭЙ, ТЕХНИКЭЕЭ ҺААДГҮЙГӨӨР ХҮДЭЛГЭЖЭ, БҮХЫ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ЭГЭЭН ЗОХИД БОЛЗОРТО ҮНГЭРГЭЕ!

...АЙНААР ТҮГЭСХЭБЭ

...ай колхозой Заринн ...иин механизатор... хабарай тарилгын ...эрие хурданаар, ...анартайгаар ябуул... ...айн 8-да орооhото ...лнуудаа тарижа ...э. Бүхыдөө 744 гек... тарилга хэгдээ. Тэ... ...ю 100 гектарта шэ... 522 гектарта обёос, ...тарта силостэ хэ... ...эхэ ургамал тариг... байна.

...рай тарилгын хү... ...н табадахи жэлээ ...ска аргаар ябуу... .... Эндэ тарилгын ...регадhaa бүридэ... ...ое дүршэл ехэтэй ...затор В. А. Павлов хүтэлбэрилнэ. Тракторристнууд Н. Петухов, Т. Москвитин, сеялкэшэд Н. Москвитин, Г. Шубин, С. Тарасов, В. Балданов гэгшэд халаан бүрингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэжэ гараа. Тарилгая хүдэлмэриин 9 үдэртэ дүүргэхэ гэhэн үгэдөө хүрөө. Тарилгашадта мастер-наладчик Г. С. Демин ехэ туhа хүргөө. Мүнөө энэ отделениин механизаторнууд хүршэнэртөө туhалжа байна.

В. НАЗИМОВ,
Түнхэнэй районой «Сибиряк» колхозой ахамад агроном.

...АРИЖА ДҮҮРГЭЭ

...ын районой Сэлэнгын совхозой механиза... хабарай тарилгын хүдэлмэрие ехэл эмхитэй... ...ргэжэ байнхай. Ехэ-Цагаанай отделениин түрүү ...атор Цырендоржо Тогочеевич Ринчиндоржиевай ...илдэг тракторна бригадын механизаторнууд эр... ...оhото ургамалнуудые тарижа дүүргэбэ. Түс бри... ...байгша оной майн 3-hаа 10 болотор 780 гек... ...шиисэ hуулгаа. Баир Буянтуев, Александр Цы... ...шэдэй даадаг агрегадууд халаанайнгаа дааба... ...—130 процентдэ хүргэнэ. Тинхэдэ энэл совхозой ...й отделениин таряашад мүн лэ эртын ороohото ...дые 900 гектарта тарижа дүүргэбэ. Эндэ ...т Николай Будажапов шалгаржа гараа.

...вхозой механизаторнууд 10 ажалай үдэр соо ...ороohото ургамалнуудые тарижа дүүргэхэ гэ... ...анuудаа нэрэтэй түрэтэйгээр бэелүүлжэ байна.

Н. НАМСАРАЕВ,
манай корр.

...ын район.

АРБАН нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эмхитэй hайнаар ажаллажа, баян тарям ургуулха зорилготойгоор хабарай тарилгые «Гигант» колхозой (Загарай) механизаторнууд эхилhэн юм. Эдэнэр байгша ондо 1600 гектарта шэнииисэ, 750 гектарта обёос, 100 гектарта хара тарям, дүн хамта 2800 гектар дээрэ тарям тарихa түсэбтэй. Эндэхи механизаторнууд хабарай тарилгые hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаhан, тарялангаа хэзээ хэзээнэйхиhээ ехээр үтэгжүүлhэн жэшээтэй.

Үнинэй бэрхэ механизатор, бригадир З. Г. Шитинэй хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи участогай механизаторнууд жэл бүри үндэр баян ургаса абадагаараа шалгардаг.

— Манай коллективтэ ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг, дүршэл шадабаритай механизаторнууд олон. Тракторристнар Г. П. Митяев, Б. И. Ромов, С. Е. Данилов болон бусад үдэр hүниие илгангүйгөөр ажаллажа, даабаряа үлүүлдэг, — гэжэ бригадир З. Г. Шитин мэдүүлбэ.

Хабарай дулаахан үдэр. Баруун-хойноhоо hулахан hэбшээн үлеэнэ. Трактор, машинануудай таршаганаан замханагүй. Колхозой бэрхэ механизатор Борис Ромов, Сергей Данилов гэгшэдэй тракторнуудай полиин дундуур тарилга хэжэ ябахань холоhоо харагдана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бригадир З. Г. Шитин, колхозой агроном В. Л. Яковлев. 2. Таряа тарилга түлэг дундаа.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фототекст.

ЭРТҮҮР ЭХИЛҺЭНЭЙ АША

Байгша ондо манай нишэ урдынхида орходоо эртэ дулааржа, хабарай тарилгын хүдэлмэри хаа хаанагүй үргэн дэлисэтэйгээр ябуулагдажа эхилэнхэй. Энэ ажалые богони болзорто, hайн шанартайгаар үнгэргэхэ зорилготой Хүрбын совхозой механизаторнууд машина, техникээ эртүүр бэлдэhэн юм. Харюусалгатай хаһын урда тээ полевой стан дээрэ түрүүшын буразлаагай hайндэртэ зорюулагдаhан суглаан болоо hэн. Эндэ үгэ хэлэhэн түрүү механизаторнууд Борис Мптыпов, Вячеслав Кобелев болон бусад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй үндэр ургаса абахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсожо, халаанайнгаа нормые үлүүлэн дүүргэхэ, агротехническэ болзорто, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ байhанаа мэдүүлээ.

Мүнөө түс ажахын тарлашад газараа өлдүүрилжэ байна. Эртэ үглөөнhөө үдэшын харанхы болотор тарялан дээрэ трактор машинын хүнхинөөн замханагүй.

Эндэ хүдэлэгшэдые үдэрэй дүрбэ дахин халуун эдеэгээр хангана. Тэрээнhээ гадуур ажалай hүүлээр амарха дүүрэн арга байгуулагданхай.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА,
хүдөө бэшэгшэ.

Хоринн район.

ШЭБХЭЭР ҮТЭГЖҮҮЛЭГДЭНЭ

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд дүй дүршэлтэй, бэрхэ тракторист Максим Максутович Аглеевэй хүтэлбэри доро тарялангай полинууд, нуга сабшалан дээрэ наг шэбхэ ехээр зөөнэ. Механизаторнууд С. Э. Задуев, Ж. П. Пиртанов, Б. Ц. Раднаев, А. Г. Шакиров, Б. С. Цыремпилов гэгшэд даалгагдаhан ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, үдэр бүриингөө даабарие холо үлүүлэн

Мүнөө дээрээ хартаабхын, капустын, куузикугай полинууд дээрэ 1000 тонно наг шэбхэ зөөгдөөд байна. Зориг гэжэ нютагай нуга сабшалан дээрэ 700 гаран тонно шэбхэ гаргагданхай. «Газар hайжаруулха габшагай хоёр hарын» даабаряар үшөө 1000 тонно наг шэбхэ Харууhанай, Соёлой нуга сабшалан дээрэ зөөгдэжэ дүүрэнтэжэ байна.

С. СТЕПАНОВ.

Баргажан.

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ *һуралсал*

ЖЭШЭЭ АБАН ХҮДЭЛХӨӨР

Марксистско-ленинскэ һуралсал хүнүүдэй ажалай болон нинтын эдэбхи үүсхэлые эршэдхэдэг гээшэ. Энэ хэрэгтэ пропагандистын үүргэ тон харюусалгатай бшуу.

Турунтаево тосхоной харгын барилга-заһабарилгын участогта А. Н. Борисов пропагандистаар хүдэлдэг юм. Тэрэ партийна дээдэ һургуули дүүргэһэн, КПСС-эй райкомдо хүдэлһэн, 10 жэлһээ дээшэ пропагандистаар хүдэлжэ ябана. Һүүлэй хоёр жэлдэ ДРСУ-гай коллективтэ ажаллана. Байгша һуралсалай жэлдэ «Дэлхэйе шэнэлэн хубилгагша һургаал» гэһэн курсые тус коллективэй полит-һургуулида үзэнэ.

Хэшээлнүүдэй болодог кабинет һайнаар түхеорэгдэнхэй. Стол дээгүүр марксизм-ленинизмын үндэһэ һуури табигшадай зохёол, номууд, газетэ, журналнууд табигданхай. Ханада — дэлхэйн политическэ карта.

Мартын 2-һоо эхилэн КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые шудалаа һэн. Эдэ хэшээлнүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадаа гэбэл, КПСС-эй гэшүүд: механик И. Г. Головин, слесарь И. Н. Горбунов, переправын начальник В. Л. Угрюмов, шофер П. М. Шангин гэгшэд болоно. «Партийная жизнь», «Политическое самообразование», «Экономическая газета» гэһэн журнал, газетэнүүдые А. Н. Борисов саг үргэлжэ хэрэглэдэг. Тус хэшээлдэ дүүргэхээр табигдаһан зорилгоһоо уламжалан, тэрэ ондо ондоо методическа онол аргануудые хэрэглэхые оролдодог. Зүгөөр мүнөө үеын шухала асуудалнуудта сэхэ харюусаха, коллективэй бодото даабаринуудые шиидхэхэ хэрэгтэ туһалха — эдэ бүгэдые ниитэлһэн онол арга эрхим гэжэ пропагандист тоолодог. Шэнэ материал гарахадаа, республикынгаа районуудай, хүршэ Эрхүүгэй, Шэтын областиин үйлэдбэриин үрэ дүнгүүдые, тоо баримтануудые, жэшээнүүдые зэргэсүүлэн, шагнагшадтаа тэрэ дурадхадаг. Географическа карта, плакат, таблицануудые шадамараар хэрэглэдэг. Гадна бэеэ даангяар дүүргэхэ даабари шагнагшадтаа үгэжэ байдаг. Пропагандистын нигэжэ оролдоһоной ашаар шагнагшадынь ямаршье орёо асуудалнуудта өөһэдөө харюунуудые бэдэрэн олохо шадабаритай болонхой.

Эд хэрэглэгшэдэй Прибайкалиин районой бүлгэмдэ универмагай хүдэлмэрилэгшэдэй хабаададаг коммунис ажалай һургуули бии юм. Пропагандистаар ахалагша экономист эд хэрэглэгшэдэй кооперациин отличник Г. В. Плюснина хүдэлдэг. Кооперативна техникум дүүргэһэн. Пропагандистаар томилогдоһоор 6 жэл болоо. Энэ жэлэй туршада ямар темэнүүдые аша үрэтэйгөөр шудалааб гэбэл, ленинскэ коммунис парти — совет арадай бата бэхи манлай, КПСС-эй гадаадын политика, парти ба арадай эбдэршэгүй нэгэдэл, коллектив бүхэндэ худалдаа наймаанай түрүү онол арга нэбтэрүүлгэ, худалдан абагшадай эрилтэнүүдые һайнаар хангалга гэхэ мэтэнүүд болоно. Һайн бэлэдхэлээрээ Д. Е. Тарасова, В. С. Угрюмова, Н. Д. Базаржапова, Г. П. Гурецкая, К. Е. Можарова, В. Д. Патрушева, Н. Д. Сумкина болон бусад шалгардаг.

Пропагандист хэшээлнүүдтээ тон наринаар бэлдэдэг. Энэ жэлдэ Галина Васильевна аяар 50 түхэригэй газетэ, журналнуудые захинхай. Тэндэһээ элдэбын һонирхолтой тоо, баримтануудые шэлэн, шагнагшадтаа дурадхадаг. Хэшээлнүүдээ һайн журамтайгаар, һаадгүйгөөр үнгэргэхые тэрэ оролдодог байна. Өөрөө хожомдодоггүй. Хэзээдэшье һайн бэлэдхэлтэй ерэдэг дээрэһээ һурагшадайнгаа асуудалнуудта дүүрэн харюунуудые үгэжэ шададаг. Гадна худалдаа наймаанай хэрэгые һайн мэдэдэг хадаа хөөрэлдөөнүүдтээ республикынгаа, районойнгоо байдалһаа абаһан жэшээнүүдые хэрэглэнэ. Өөртөөшье, даажа байһан коллективэйнгээ хүдэлмэрилэгшэдтэшье Г. В. Плюснина эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг байна.

Хэлхэ холбооной районой узелдэ 4-дэхи жэлээ пропагандистаар Д. Д. Уваров хүдэлнэ. Өөрынгоо уялгада энэ хүн ехэ харюусалгатайгаар хандадаг. Нэн түрүүн өөрынгөө мэдэсые пропагандист саг үргэлжэ баяжуулжа байха ёһотой гэжэ Д. Д. Уваров тоолодог. Тиигээл һаа шагнагшадаашье һонирхуулжа шададаг гээшэ.

Эдэ бэрхэ пропагандистнуудтай би хэзээдэшье дуратайгаар уулзадагби. Хэшээлнүүдтэньшье байлсадагби. Районоймнай бүхы пропагандистнууд эдэнһээ жэшээ абан хүдэлөө һаа, марксистско-ленинскэ һуралсалай аша үрэ улам дээшэлхэ гэжэ һанагдана.

П. ХАЛТАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫЕ, ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР ЗЭДЫН РАЙОНОЙ ОЁОРОЙ СОВХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ АБАҺАН

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Совхозой хүдэлмэришэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэл доторoo хэлэһэн заабаринууд болон тобшололнуудые, «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» болон «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө Бүхэсоюзна социалис мүрысөөн тухай» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоол дотор табигдаһан зорилгонуудые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан байна.

Манай совхозой коллектив арбадахи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид бэелүүлжэ шадаа. Түсэбһөө үлүү 683 центнер мяха, 9108 центнер һү, 45 центнер нооһо худалдаһан байна.

Мал ажалые хүдөөгэй онсо шухала һалбари болгохо гэһэн партиин Центральна Комитедэй уряалые совхозой бүхы малшад харюусалга ехэтэйгээр хүлеэн абаһан байна. Саашадаа мяха, һү болон нооһо үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид бэелүүлхэ гээшэ бидэнэрэй уялга мүн гэжэ тэдэнэр тоолоно.

Мал ажалай продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ гол нөөсэ адууһа малай ашаг шэмэ ехэ болгохо, малай тоо олошоруулха, ажалай технологи нарижуулан һайжаруулха ба мал ажал эрхилэлгын культура дээшэлүүлхэ хэрэгтэ бии гэжэ бидэнэр ойлгонобди.

Шэнэ табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ продукци үйлэдбэрилгые ехэ болгохо гээшэ шухала гэжэ һайса ойлгоһон хадаа совхозой коллектив малай үбэлжэлгын энэ жэлэй орёо бэрхэ эрхэ байдалда адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ арга боломжонуудаа бэдэрнэ. Тэжээл буйлуулха хүдэлмэрине һайнаар эмхидхэһэнэй, адууһа малаа оролдосотойгоор харууһалһанай ашаар ажахымнай нэгэдэхи кварталай түсэб мяха худалдалгаар 139 процент, һүөөр — 149 процент дүүргэһэн байна.

Бии байгаа арга боломжонуудаа, нөөсэнүүдээ тооложо үзөөд, бидэнэр энэ жэлдэ гүрэндэ мяха худалдалгаяа урда жэлэйхиһээ 7 процентээр, һү — 3 процентээр ехэ болгохо гэжэ шиидээбди. Бүхыдөө табан жэлэй туршада мяха үйлэдбэрилгэ ба гүрэндэ худалдалга 12 процентээр, һү — 13, нооһо — 8 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ байна.

Энэ зорилгоор эбэртэ бодо малай болон хонидой тоо толгой саашадань олошоруулха, һүрэгүүдые үдхэхэ хүдэлмэреэ һайжаруулха, адууһа малые түлжүүлхэ ба шахан таргалуулха хүдэлмэрине промышленна технологидо оруулха талаар хэдэ хэдэн хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай. Табан жэлэй эсэстэ эбэртэ бодо малай тоо 4,4 мянган толгойһоо олон, тэрэ тоодо 1600 үнеэд, 20,5 мянган хонитой, тэрэ тоодо 10 мянганһаа үсөөн бэшэ эхэ хонитой байхабди. Малые түлжүүлхэ ба шахаха талаар түйлагдаһан дүй дүршэлөө хэрэглэжэ, шахан таргалуулагдажа байһан үхэрнүүдэй шэгнүүрэй нэмэлтые сүүдхэдэ дунда зэргээр адагынь 900 граммда, хонидой — 120 граммда хүргэхэбди.

Тиихэдээ гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүдэй дунда зэргын шэгнүүрые 380 килограммда, хонидой — 38—40 килограммда хүргэхэ байнабди.

Һү болон нооһо үйлэдбэрилгые ехэ болгохо гээшэ совхозой гол шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Табан жэлэй эсэстэ һү үйлэдбэрилгын хэмжээе 8,6 мянган тоннодо, нооһо — 300 тоннодо хүргэхэ, жэлдэ үнеэн бүриһөө һаагдадаг һүнэй хэмжээе дунда зэргээр 200 килограммаар ехэ болгохо зорилго совхозой коллектив урдаа табина. Тэжээл үйлэдбэрилгые нилээд ехэ болгохо зорилгоор совхознай тарилгынгаа талмайе хубилгажа, орооһото ургамалнуудай хахадһаа бага бэшые тэжээлдэ хэрэглэхэ ороoһото ургамалнуудые ургуулха түрүү технологи хэрэглэдэг болоһоной ашаар силосто хэрэглэхэ кукурузын ногооной ургасые гектарай 180 центнертэ, корнеплодуудай ургасые 250 центнертэ, нэгэ жэлэй болон олон жэлэй ногоонуудай ургасые 20 центнертэ хүргэхөөр хараалагдана. Бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгэ жэлдээ дунда зэргээр 66 процентээр, шэмэтэ тэжээл — 17 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Табан жэлэй эсэстэ ажахымнай малай условно толгой бүридэ адагынь 11 центнер тэжээлэй единицэ хүртэхөөр эдэ зүйлэй тэжээлнүүдтэй байха юм.

Тэжээлэй шанарые һайжаруулха, тэрэниие бэлэдхэхэ ба хадагалха үедэ гээлтыень хорооохо зорилгоор элдэб нэмэлтэнүүдые хэрэглэхэ, шэмэтэ тэжээлые азот элбэгтэй нэмэлтэнүүдээр шанаржуулха, тэжээлые гранул, брикет болгохо ба тэжээлэй шанарые дээшэлүүлхэ бусад арганууд хэрэглэгдэхэ юм.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада совхоз дотор үйлэдбэриин, соёлой-ажаһуудалай барилганууд болон гэр байра ехээр бүтээгдэхээр хараалагдана. 600 үхэрэй багтаха 3 байра, хонидой 6 байра, хони шахан таргалуулха байра, 480 һурагшадай һууритай һургуули, 120 һууритай интернат, 2 магазин, медпункт болон 4500 дүрбэлжэн метр хэмжээнэй байрын гэрнүүд баригдаха байна.

Совхозой дирекци, партийна болон комсомолой организацинууд социалис мүрысөө хүгжөөхэ бүхы хүдэлмэреэ ябуулхадаа «Ашаг үрэтэйгөөр ба шанартайгаар хүдэлхэ» гэһэн уряа доро эмхидхэжэ, нинтын зөөридэ эзэн ёһоор хандаха, бии байгаа бүхы нөөсэнүүдээ шадабаритайгаар ба ашагтайгаар хэрэглэхэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй даалгаһан хэрэгтээ үнэн сэдьхэлһээ хандаха арга олгохо байна.

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые ба гүрэндэ худалдалгые саашадань ехэ болгохын, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоо урид бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень республикын бүхы колхозниигуудые, совхозуудай хүдэлмэришэдые болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бидэнэр уряалнабди.

Коллективэй үмэнэһөө гараа табигшад:
А. А. КОЛОДИНА, Д. Ц. ЮНДОНОВА — һаалишад; Д. Т. ЦЫРЕНОВ, Д. Л. БАДМАЕВА, И. Е. ТЕЛЕХОВ — хонишод; Д. Ц. Т. БАДМАЕВА, Л. Ц. ЖАБАНАЕВ — һү һаалиин фермэнүүдые даагшад; Д. В. ФЕДОТОВ, И. Ф. АРСЕНТЬЕВ — отделенинүүдые эрхилэгшэд; В. Ж. БАНЗАРАКЦАЕВ — ахамад ветврач, А. Д. ЖАБАНАЕВ — ахамад зоотехник, И. К. ХАРЛАМОВ — ахамад инженер, Н. А. ИГИШЕВ — ахамад агроном, Г. Ж. ТАРБАЕВ — рабочкомой түрүүлэгшэ, С. Г. ГАРМАЕВ — партийна комитедэй секретарь, С. М. ФИЛИППОВ — совхозой директор.

АРБАН НЭГЭДЭХИ ТАБАН ЖЭЛДЭ МАЛ АЖАЛАЙ ПРОДУКТНУУДЫЕ ҮЙЛЭДБЭРНЛХЭ, ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАХА ТАЛААР ЯРУУНЫН РАЙОНОЙ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗОЙ КОЛХОЗНИГУУД БОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ АБАҺАН

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бүхы совет арадтаа хамта КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэл соо хэлэгдэһэн заабаринууд болон тобшололнуудые, «1981—1985 онуудай, 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа болон социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» соо табигдаһан зорилгонуудые манай колхозой коллектив урма баяртайгаар угтаа.

Мал ажалые хүдөөдэхи онсо шухала һалбари болгохо гэһэн КПСС-эй ЦК-гай уряае колхозой бүхы ажалшад тон ехэ харюусалгатайда тоолоно. Партиин хараалһан эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө бодото хубитые оруулха гээшэ манай ниитын нангин уялга болоно гэжэ тоолонобди.

Хэблэлдэ толилогдоһон мэдээсэлэй ёһоор, арбан нэгэдэхи табан жэлдэ мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдахын түлөө бүгэдэ арадай социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн патриотическа үүсхэл Черкасска областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гаргаһан байна.

Мал ажалай продуктнуудые худалдаха гүрэнэй түсэбүүдые болзорһоонь урид, үлүүлэн дүүргэхэ, мүн бүхы үйлэдбэриин ашаг үрые болон дүнгүүдэй шанарые эрид һайжаруулха гээшэ ажахы бүхэнэй тодорхой зорилго байха ёһотой гэжэ ойлгонобди.

Бидэ өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд байхадаа, мяха ехээр үйлэдбэрилхэ талаар хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүд манда үшөөл бии гэжэ мэдэрнэбди. Тиимэһээ энэ 1981 ондо нёдондонойхитой сасуулхада мяха үйлэдбэрилгые — 24 процентээр, харин арбан нэгэдэхи табан жэлэй эсэстэ тэрэнээ 49—50 процентээр ехэ болгохо гэжэ шиидээбди.

Тиихэдээ бүхы мал ажалай үрэ дүнгүүдэй шанарыень һайжаруулха хэрэгтэ гол анхарал хандуулхабди. Үхэр бүхэниие дунда зэргээр 360—370 килограмм, хонин бүхэниие — 40 килограмм шэгнүүртэй болгожо, гүрэндэ худалдаха арга боломжо ажахыда бии. Бүхы малнай зохим тарган болгогдожо, худалдагдаха юм. Энэниие бэелүүлхын тула табан жэлэй түрүүшын жэлнүүдһээ эхилжэ үхэр малые һайнаар шахан таргалуулдаг болохо, колхозой бүхы таряалан, сабшалангые зүбөөр ашаглан хэрэглэжэ, үбһэ тэжээл ехээр бэлэдхэдэг болохо байнабди.

Мал ажалые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалхадаа, түбхын түрүүн үбһэ тэжээл элбэгээр, хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэдэг болохо хэдэн олон комплексно хэмжээнүүдые бэелүүлхээр хараалнабди. Үбһэ тэжээл үйлэдбэрилгые цехэй гуримаар эмхидхэжэ, бэеэ даaһан тусхай һалбари болгообди.

Тарилгын хубаарилга шэнээр табигдажа байна. Тиихэдээ малай тэжээл болгохоор ороoһото ургамалнуудые ехээр тэридаг болсобди. Таряалангай нилээд ехэ хубида хабарай хара таряан, обёос, ешмээн гэхэ мэтэ манай эндэхи эрхэ байдалда һайн ургаса үгэдэг ургамалнуудые таринабди. Тэжээлэй ургамалнууд сооһоо илангаяа олон жэлэй таримал ногоо — сибириин волоснец, овсяница луговая гэхэ мэтэ ногоонуудые ехээр таридаг болохомнай.

Тэжээлэй шанарые һайжаруулха, тэрэнэй шэмэтэ бодосуудай ехээр гээгдэхэгүйн тула силос, сенаж, витаминтай ногооной гурил гэхэ мэтэ тэжээлые хадагалха һайн капитальна түхеэрэлгэнүүдые барижа байнабди. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ түрүү технологи үргэнөөр хэрэглэгдэхэ. Тэжээл буйлуулха хүсэд оньһожоруулагдаһан цех бариглаад, ашаглалгада оруулагдаа. Тэндэ бүдүүн тэжээл, ороoһо таряанай зүйл үйрүүлэгдэнэ, гранул, брикедүүд болгогдон гаргагдана.

Саашадань һү ехээр үйлэдбэрилдэг болохо зорилготойгоор һаалиин үнеэдые олошоруулжа, табан жэлэй эсэс болотор тэдэнэйгээ тоое 650 толгойдо хүргэхэбди. Табан жэлэй эсэс болотор үнеэн бүхэнэй һү һаамые жэлдэ дунда зэргээр 200 килограммаар ехэ болгохо гэхэ гү, али тэрэниие 12 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Энээнэй ашаар 1981 ондо һү худалдалга — 12 процентээр, харин 1985 ондо 30 процентээр ехэ болгогдохо юм. Бүхы һүнэй 80 процентнь 1-дэхи сортоор худалдагдаха байна. Энэ табан жэл соо гүрэндэ нооһо худалдалгые 15 процентээр дээшэлүүлхэбди.

Табан жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, фермэнүүдтэ продукци үйлэдбэрилгые ехэ болгохо гээшэ тон шухала байһаниие һайн ойлгонобди. Байгша оной үбэлжэлгые колхозой малшадай эмхитэйгээр үнгэргэһэнэйнь ашаар үнеэдэй һү шэмые дээшэлүүлхэ, эхэ хонидһоо хурьга олоор абаха талаар һайн үрэ дүнгүүд түйлагдаа. Түсэбэй ёһоор 6400 хурьган абтаха аад, бүхыдөө 7599 хурьган абтаа гэхэ гү, али зуун эхэ хонин бүриһөө 94,6 хурьган түлжүүлэгдэнэ. Хэрбээ нёдондо жэлэй майн эхеэр гүрэндэ 1936 центнер һүн худалдагдаһан һаа, мүнөө энэ үе соо 2609 центнер гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ 34,8 процентээр ехэ һүн бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаа. Колхоз мяха худалдаха хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ.

Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, хүн зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха хэрэгтэ колхозой партийна, профсоюзай болон комсомолой эмхинүүд ехэ анхарал хандуулна. Түрүү коллективнүүдые, эрхимлэһэн хүнүүдые моральна болон материальна талаар урмашуулха гуримые улам нарижуулан һайжаруулха, малшадта хүдэлмэриин, соёлой болон ажаһуудалай таарамжатай һайн эрхэ байдал бии болгохо хэрэгтэ ехэ анхарал табинабди.

Черкасска областиин малшадай үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэел гэжэ республикынгаа хүдөөгэй бүхы ажалшадые уряалнабди. Тиигэжэ мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ эрид хубилалта хэхын, мал ажалда бии байһан бүхы арга боломжо, нөөсэнүүдые дүүрэнээр ашаглахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэн, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө маанадһаа дулдыдаха бүхы юумэ бэелүүлэл.

Колхозой коллективэй хамтын суглаанай даалгабаряар энэ уялгада гар табигшад;
Н-С. Ц. ДАШИНИМАЕВ — ахалагша хонишон, А. Ц. ЖАМЬЯНОВА — һаалишан, В. К. КЛИМОВ — механизатор, Б. Б. БАЗАРОВ — эбэртэ бодо малай цехэй начальник, Г. Я. КЛИМОВ — хонин ажалай цехэй начальник Б-Д. Д. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ — таряан ажалай цехэй начальник, Ц. Д. ГАЛСАНОВ — профкомой түрүүлэгшэ, Е. В ЖДАНОВ — партбюрогой секретарь, Л. Ц. ЦЫДЫПОВ — колхозой түрүүлэгшэ

Ким Иванович Фомин Гусиноозерскын ГРЭС-эй эрхим бэрхэ мэргэжэлтэдэй нэгэн болоно. Тэрэ ажал хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар хандадаг, өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые олоор һургадаг габьяатай. Нүхэр К. И. Фоминай хүтэлбэрилдэг халаанайхид партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэһэн зорилготойгоор социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: К. И. Фомин ажалдаа.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗҺАА

ХҮН ЗОНИИЕ АЖАҺУУДАЛАЙ ТАЛААР ХАНГАДАГ НЭГЭДЭЛНҮҮДЭЙ, ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринууд болон хүн зониие хангаха, хангалгын культурые дээшэлүүлхэ талаар абаһан социалис «уялгануудаа дүүргэхэдээ түйлаһан амжалтануудайнь түлөө **шагнаха:**

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Афанасьев Георгий Васильевичые — мебель заһабарилха болон бүтээхэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй модоор уран дархан.

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Казазаева Вера Афанасьевнае — үйлэдбэриин «Байкал» нэгэдэлэй хубсаһа эсхэгшэ.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Агалова Эльза Ивановнае — ажаһуудалай элдэб янзын хангалтын албанай нэгэдэлэй парикмахер.

Малханов Николай Алексеевичые — Буряадай АССР-эй ажаһуудалай хангалгын министерствын главна инженер.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН II ШАТЫН ОРДЕНООР

Клементьева Валентина Егоровнае — трикотаж зүйлнүүдые заһабарилха, нэхэхэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй нэхэгшэ.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Ожгибисова Надежда Ивановнае — хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгын Хойто-Байгалай комбинадай оёдолшон

Хлебосолова Людмила Александровнае — ажаһуудалай машина болон приборнуудые заһабарилха үйлэдбэриин нэгэдэлэй часышан.

Якушин Петр Давыдовичые — радио- болон телевизионно аппаратура заһабарилха үйлэдбэриин нэгэдэлэй радиомеханик.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Альчиханова Матрена Аладиевнае — үйлэдбэриин «Байкал» нэгэдэлэй оёдолшон.

Дашеева Цырен-Ханда Цыренжаповнае — үйлэдбэриин «Чайка» нэгэдэлэй захил тушаан абагша.

Осенкова Мария Сергеевнае — хүн зониие хангалгын Зэдын районно үйлэдбэриин нэгэдэлэй оёдолшон.

Ринчинова Зинаида Цыбикдоржиевнае — хүн зониие хангалгын Яруунын комбинадай хубсаһа эсхэгшэ.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Ведерникова Юлия Васильевнае — хүн зониие хангалгын Сотниковой комбинадай хүдэлмэрилэгшэ.

Платонова Галина Гавриловнае — хүн зониие ажаһуудалай талаар хангалгын Баунтын комбинадай оёдолшон.

Халгаева Зоя Фёдоровнае — үйлэдбэриин «Труд» нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэ.

Шелковникова Анна Ивановнае — хүн зониие хангалгын Баргажанай комбинадай оёдолшон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 оной апрелиин 13.

МАЛ АЖАЛ — *онсо шухала һалбари*

ОНСО АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Орон доторoo эдеэ хоолой үргэн ехэ программа зохёон бэелүүлхэ тухай партиин XXVI съезд дээрэ онсо анхарал хандуулагдаа бэлэй. Энэ программын үндэһэ һууринь хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэтэй сэхэ холбоотой гээшэ.

«Эндэ нэн түрүүн мяха болон мал ажалай бусад продуктнуудта би анхарна гээшэб. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ мяха үйлэдбэрилгые 3 миллион тонноһоо ехээр нэмээжэ, тэрэниие 1985 ондо 18,2 миллион тоннодо хүргэхэ хэрэгтэй. Энэмнай доодо талань болоно. Тиимэһээ КПСС-эй Центральна Комитет мал ажалые мүнөөдэр хүдөөгэй онсо шухала һалбари гэжэ тоолоно», — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тоосоото элидхэл доторoo тэмдэглэһэн байна.

Мал ажал эрхилдэг манай республикын колхоз болон совхозуудта хони үсхэбэрилгэ гол һуури эзэлнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа КПСС-эй ЦК-гай июлиин (1978 он) Пленумһээ хойшонхи үедэ хони үсхэбэрилгые хүгжөөхэ талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүд бэелүүлэгдэжэ эхилһэн байна.

Республикын ажахынуудта хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри ябуулһанай ашаар Забайкалиин үүлтэрэй буряадай түхэлэй үүлтэртэ хонид бии болгогдоод, олошоруулагдажа захалһан жэшээтэй. Хони үсхэбэрилхэ үйлэдбэриин бааза хүгжөөхэ хэрэгтэ урдынхиһаа ехэ мүнгэ зөөри гаргашалагдаһан, хонидой олон шэнэ байранууд баригдаһан байха юм. Эдэ бүхы хүдэлмэри үргэн дэлисэтэйгээр ябуулха хэрэгтэ манай нэгэдэлэй ажахынуудта онсо ехэ анхарал хандуулагдана.

Тингэбэшье һүүлэй хэдэн ган гасуур жэлнүүд хонин ажахыдамнай ехэхэн хохидол ушаруулаа. Үбһэ тэжээлэй дуталдаһан дээрэһээ хонидой үхэл гарза, һубайралга дээшэлжэ, хонидой тоо толгой нилээд үсөөрһэн байха юм. Энэ гээгдэлһээ түргэнөөр гаража, хонин һүрэгүүдээ олошоруулжа, ашаг үрыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэл шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Гүрэн түрын ехэ туһаламжа хүргэһэнэй, хонишодой оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар энэ жэлэй үбэлжэлгэ, түл абалга нилээд һайнаар үнгэржэ байнхай. Манай нэгэдэлдэ ородог 7 совхоз, 3 колхоздо майн 1-нэй байдалаар 102561 хурьган түлжүүлэгдэжэ байна гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаһанһаа 4,4 мянгаар олон болоно.

Түл абаха хүдэлмэри Чисаанын, Загарайн, Анаагай болон Үдын совхозуудта, Зэдын районой «Коммунизм», Сэлэнгын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ, Бэшүүрэй «Победа» колхозуудта эмхитэй һайнаар ябуулагдажа, урда жэлэйхиһээ нилээд олон түл абтаа. Жэшээнь, «Коммунизм» колхоз зуун хонин бүриһөө 103 хурьга абанхай. Эндэхи эхэ хонидые харууһалдаг 16 бригадын 15-ниинь зуутанай зэргэдэ гараа. Мүн нэгэдэлэймнай ажахынуудта хонин, хурьгадай үхэл гарза нёдонойхиһоо 3,5 дахинаар багa болоо.

Хонин бүриһөө хурьга абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байһан хонишолон бригадануудай тоо дүрбэ дахин шахуу олошоржо, мүнөө 82-то хүрэнхэй. Борьёогой совхозой суута хонишон, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Гасарун Лубсанович Рабдаев отарынгаа зуун хонин бүриһөө 123,1 хурьга томо болгожо байна. Мүн эндэхи «Коммунизм» колхозой хонишод Дугар Найданович Цыренов, Ханда Найдановна Дымбрылова гэгшэдэй старынхид мүн лэ эды шэнээн хурьгадые түлжүүлжэ байнхай. Загаһатын совхозой түрүүшүүл Цырен-Ханда Цыреновна Дамшаева, Намжил-Доржо Цыренович Дондоков, Михаил Махасович Шалдев, Георгий Михайлович Михайлов, Чисаанын совхозой — Сандак Шагдарович Доржиев, Чимит-Доржо Соктоевич Содномов, Сэлэнгын совхозой — Бабасан Галсанович Данзанов, Үдын совхозой — Георгий Мархаевич Бимбаев, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой — Арья Нагмитович Цыбикдоржиев болон бусад түл олоор абажа, түсэбтэ даабаряа холо үлүүлэнхэй. Сэлэнгын совхозой ахалагша хонишон Виктор Ефимович Шилов отарынгаа зуун хонин бүриһөө 135,2 хурьга томо болгожо байна.

Мүнөө үедэ абаһан түл түрэсэеэ гээлтэ хоролтодо оруулангүй хүхэ ногоон дээрэ гаргаха гэжэ хонишод бүхы хүсөөрөө оролдоно. Эгээн лэ энээхэн үедэ хурьгадай 5—6 һаратай болотор бэень түргэнөөр томо болодог, сүүдхэдэ шэгнүүрээ 350—400 грамм хүрэтэр нэмээдэг, нооһониинь үдхэрдэг байха юм. Тиимэһээ хурьгадые эхэһээнь һалгаатар һайнаар харууһалха, эхэдэнь хүхүүлхэһээ гадна элдэб тэжээлээр хангаха шухала. Түрүү хонишод эхыень амяарынь бэлшээгээд, хурьгадтаа һайхан үбһэ, ногооной гурил, холимог тэжээл, минеральна зүйлнүүдые хүсэд хүрэхөөр үгэлэг байна. Хурьгадые эхэһээнь һалгаатар 23—24 килограммда хүргэхэ зорилго табигдана.

Урда жэлнүүдтэ отарануудые зуһаланда нүүлгэхэ үедэ, тэндэ дулаан байрагүй байһан дээрэһээ хабарай хагсуутай сагта хурьгад хүйтэ абажа үбшэлдэг, үхэл гарзада ородог байгаа. Байгша ондо энээндэ ехэ анхарал хандуулха хэрэгтэй. Колхоз болон совхозуудай зооветеринарна мэргэжэлтэд хурьгатай хонидые зуһаланда нүүлгэхэ үедэ онсо анхарал хандуулха, зуһаланда хурьгадай хорохо һарабша, дал түхеэрхэ шухала. Мүн энэ үедэ хурьгадые тэжээлээр хангаха асуудал шиидхэгдэхэ зэргэтэй. Хэмэл һү, таряа талханай зүйл, зөөлэн үбһэн үгтэхэ зэргэтэй.

Мүнөө жэлдэ олохон ажахынуудта үбһэ элбэг үлөөр тухайлагдана. Тиимэһээ үбэлэй эртын эрэ хурьгалые эхэһээ һалгааһаар лэ нэгэ газарта суглуулжа, һайнаар эдеэлүүлхэ, харууһалха, шахан таргалуулха хүдэлмэри эмхидхэхэ арга бии. Тэдэ хурьгадые намар болотор таргалуулаад, гүрэндэ худалдажа болохо юм. Энээнэй ашаар нилээд ехэ хонинoй мяхан нэмэжэ абтаха ушартай. Саашадаа хонин ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула жэлдээ 160—180 мянган хурьгадые түрэһэн жэлдэнь гүрэндэ тушааха арга бии. Энэ табан жэлэй эсэстэ республикын ажахынуудта адагынь 300 мянган хурьгадые түргэн зуура түлжүүлжэ, түрэһэн жэлдэнь бэлэдхэлэй пунктда оруулха зорилго табигданхай.

Гэхэтэй хамта, байгша ондоо гүрэндэ худалдагдаха хонидые һайнаар бэлшээн, шахан таргалуулха хүдэлмэриие хаа хаанагүй зохидоор эмхидхэхэ, хонидые шахан таргалуулха, байрануудые түхеэрхэ, бии байгаашадыень хүсэдөөр хэрэглэхэ шухала болоно. Имагтал хонидые бэлшээн, шахан таргалуулха хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэдэг дээрэһээ гүрэндэ бага шэгнүүртэй, туранхай хонид олоор тушаагдана бшуу. Иимэ байдалтай саашадаа эбсэхээр бэшэ байһаниинь ойлгосотой бээз. Тиимэһээ хонидые шахан таргалуулха байрануудта дүтэ ногооноор сабшажа эдюулхэ тарилга хэхэ саг ерэнхэй.

Хонин ажалай шухала хүдэлмэриин нэгэн — нооһо хайшалалга мүн. Энэ хүдэлмэридэ эртээнһээ бэлдэжэ, эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ гэшэ хонин ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ сэхэ нүлөөхэ байна. Манай нэгэдэлэй мэдээтэй Удын совхоздо хонидой нооһо хайшалха хүдэлмэри нилээд гуримшуулагданхай. Эндэ хонишодой үгтэхэ ажалай түлөөһэн сэбэр утаһанай гарасаар тодорхойлогдодог байна. Тиимэһээ хонишод сэбэр һайн нооһо абаха гэжэ оролдоно. Энэ совхоздо хонидой нооһо хайшалха томоохогдоһон пункт бии. Тэндэ дүршэл шадабаритай хайшашад табигданхай, нооһо гутааха, дабхар хайшалха, нооһо бутаргаха баримтанууд усадхагдаа тоной. Мүн Борьёогой, Загаһатын совхозуудта энэ хүдэлмэри зохидоор ябуулагдажа, һайн шанартай нооһон абтадаг болонхой. Энэ жэлдэ манай нэгэдэлэй ородог бүхы ажахынуудта совхозуудай дүй дүршэлые бүрин нэбтэрүүлхэ хүсэлтэй бии.

Һүүлэй жэлнүүдтэ Удын, Анаагай совхозуудта ... гаад эхэ хонидые хурьгатаинь байлгаха шэнэ ... лэй томо байранууд бариг... дэжэ, тэндэ калорифер ... шэн тодхогдожо, түл абалга угаа зохид байһанаа ... руулаа. Иимэ байранууд ... хуурай, дулаан, һаруул ... на бшуу. Саашадаа энэ проектын ёһоор, бусад ажахынуудта хонидой олон ... нууд баригдаха юм.

Хонин һүрэгүүдээ ... һайн шанартай тэжээлээр дүүрэн хангаха, тэрэниие оньһон аргаар тараажа ... дэг болохын тула тэжээл ... холисо, гранул үйлэдбэрилдэг болохо хэмжээнүүд ... тажа байна. Манай харьяата ажахынуудта эхэ ... лой отарануудай дэргэдэ ... шалан түхеэрхэ, зеленка рапс тариха хүдэлмэри ... һээ жэлдэ үргэнөөр ... лагдана. Энэ жэлдэшье ... дэн отарануудай дэргэдэ тарилга хорёологдожо ... хай. Хонидто ганса үбһэ, ... ленко, һолоомо эдюулхэ ... шэ, мүн рациондонь ... ба силос оруулалсаха ... рилготойбди. КПСС-эй ... мой, республикын Министрнүүдэй Соведэй 1978 ... абаһан тогтоолой ёһоор ... дэ хонин бүридэ 200-... килограмм тэжээлэй ... цэ хүртэхөөр тэжээл ... хэхээр хараалагданхай. ... тэжээлые белогоор ... дүүлхэ хэмжээнүүд ... байна.

Хонин ажалай эдэ ... ла зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ гэжэ ... най нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэ... хы хүсөөрөө оролдожо ... на. Энэмнай КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэри бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай.

Х. ДОРЖИЕВ,
«Овцепром» нэгэдэлэй тaһагые даагша.

МУЗЕЙНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭРЫЕ УГТУУЛАН

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Майн 18-да Музейнүүдэй уласхоорондын үдэр жэл бүри тэмдэглэгдэдэг болонхой. Тэрэ үдэрые угтуулан, манай Улаан-Үдэдэ майн 12-һоо эхилжэ, музейнүүдэй долоон хоног үнгэргэгдэбэ. Энээнтэй дашарамдуулан М. Н. Хангаловай нэрэмжэтэ хизаар ороноо шэнжэлгын музейн научна хүдэлмэрилэгшэ Н. Б. ТРИФОНОВАДЭ манай корреспондент хандажа, хөөрэлдэһэн байна.

— Музейнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан үргэн ехэ хэмжээ ябуулга түсэблэгдэнхэй, — гэжэ Наталья Борисовна хөөрэбэ. — Нүүдэл выставкэнүүд хүдэлжэ эхилээд байна. Жэшээнь, «Түүхын дурасхаалта газарнуудые хамгаалха талаар ленинскэ политика» гэһэн темээр выставкэ БМДК-гай улаан булан соо эмхидхэгдэбэ. Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой улаан булан соо «Буряадай комсомолой алдарта зам» гэһэн выставкэ хүдэлжэ эхилбэ. Мүн баһа һонирхолтой уулзалганууд манай нэгэдэлэй музейнүүдтэ үнгэргэгдэнэ. Красноярска хизаарай нютагуудта дайнай үедэ комсомолшууд ажа фашистнуудтай тэмсээб гажэ тэрэ үедэ ВЛКСМ-эй Красногородско нюуса райкомой секретарь ябаһан М. Г. Авдокина һаяхан музейдэмнай болоһон уулзалгада хабаадахадаа хөөрөө.

— Эдиршүүлые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ажалай түрүүшүүлэй жэшээ угаа ехэ нүлөөтэй юм, — гэжэ Н. Б. Трифонова үгөөе саашань үргэлжэлүүлнэ. — Ажалай түрүүшүүл тухай экспозици манай музейдэ горитой һуури эзэлдэг. Тиимэһээ «Экспозициин геройнуудтай уулзалга» гэһэн хэмжээ ябуулга һонирхолтойгоор үнгэрдэг байна. Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ нарин сэмбын комбинадай суута нэхэгшэ, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто В. В. Федосеевтай һаяхан уулзалга болоо. Ажалай баатар өөрынгөө хүдэлмэри тухай, хамта хүдэлдэг нүхэд тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Эдиршүүлые пионертэ уулзалга манай музейдэ һүр жабхалантайгаар үнгэрдэг юм. Бүхы наһаяа пионерэй хүдэлмэридэ зорюулһан республикын һургуулиин габьяата багша, арадай гэгээрэлэй отличник А. С. Плужникова урижа, эдир хүбүүд, басагадые һаяхан пионертэ абаган болоо.

— Ниислэл хотынгоо хүн зоние музейнүүдтэмнай эдэ үдэрнүүдтэ орохыень газетын туһаар дамжуулан уриха байнаб, — гээд нүхэр Трифонова үгэеэ дүүргэбэ.

М. ДАНИЛОВА.

ҮНГЭ БҮХЭНИИЕ БЭЛЭГЛЭХЭ

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей соо РСФСР-эй Уран зураашадай холбооной эмхидхэһэн уран шэмэглэлэй искусствын выставкэ нээгдэбэ. Эндэ табигдаһан бүтээлнүүд Сибириин олон хото городуудаар харуулагдаһан байна.

«Совет Росси-4», «Совет Росси-5», «Түрэл нютагаараа», «Бидэ БАМ баринабди» гэхэ мэтын үргэн ехэ выставкэнүүдтэ табигдаһан уран шэмэглэлэй бүтээлнүүдһээ тон һайнуудынь шэлэгдэжэ, тус выставкэдэ табигдапан байна.

Дээрэ дурсагдаһан выставкэнүүд һүүлэй табан жэл соо үнгэргэгдэһэн юм. Манай республикаһаа тэдээндэ олон уран зураашад хабаадаа һэн. Жэшээнь, А. Хомяков, Р. Жимбиева, В. Базарова, С. Ринчинов, Г. Тимин болон бусад өөһэдынгөө бүтээлнүүдые табидаг байгаа.

Энэ выставкэдэ 100 гаран уран бүтээлнүүд табигдаа. Зал соогуур ябахадаа бидэ шэлээр, шаажангаар, түмэрөөр, модоор хэгдэһэн уран шэмэглэлэй зүйлнүүдые харанабди. Керамика, гобеленшье баһал бии.

«Дабһа-хилээмэн» гэһэн үргэн ехэ панно харая. Энэ хадаа Ленинградай залуу уран зураашан Л. Успенскаягай бүтээл болоно. Юрын ситец бүдэй олон янза үртэһэнэй угалза зурагуудые бүридхэн хяажа, зүйжэ байгаад энэ панно байгуулһан байна.

Мүн лэ Ленинградай уран зураашан М. Курисай «Шатар», Осетиин уран зураашан О. Незаровагай «Манай хаданууд» гэһэн гобеленүүд угаа һонирхолтой. Элдэб утаһаар, ноохоор болон үлһөөр нэхэгдэһэн хибэстээ лютин, сизаль гэхэ мэтэ үнгэтэ утаһа оруулхадань, зурагынь ондоо, һонирхолтой болодог байна.

Московско областиин уран зураашан Кутуб-заде лютин утаһа өөрынгөө бүтээлнүүдтэ хэрэглэнэ. «Нойрһоо һэрилгэ» гэжэ бүтээлыень эндэ дурдалтай. Мүнөө үедэ гараар хибэс нэхэлгые уран зураашад хаа хаанагүй эрхилнэ. Коми АССР-эй уран зураашан Доброковой тэхын шээг гэжэ жэмэсые зураглаһан гобелен абажа харая. Ехэ һаруул, хүхюутэй үнгэнүүд эндэ наадана. Һаруул, сэбэр үнгэ элбэгээр хэрэглэһэн Романовагай «Мажор» гэжэ гобелен ямар нэгэн һайндэрэй амисхал харагшадта асарна. «Улаан сэсэг» гэжэ ажабайдалые магтаһан, үнгэ түгэс гобелен выставкэдэ Мязина табяа.

Шэлээр хэһэн бүтээлнүүд выставкэдэ ехэхэн һуури эзэлнэ. Энэшье гайхалтай бэшэ ааб даа. Юуб гэхэдэ, шэл гэшэмнай гансе манай гүрэнэй уран зураашадай дуратай зүйл бэшэ, мүн бүхы хари гүрэнүүдэй уран зураашад өөһэдынгөө зохёохы ажалда хэрэглэдэг юм. Гэхэтэй хамта, манай гүрэнэй уран зураашад шэлээр хэһэн уран бүтээлнүүдээрээ нэгэтэ бэшэ суурхаһан, уласхоорондын выставкэ, ярмаргуудта диплом болон шангуудые абаһан байха. Шэлэй арга боломжо ехэ. Шэл гээшые дуратай соогоо нугалжа, хэршэжэ, дээрэнь юумэ зуража, һиилжэ болохо. Ялагар үнгэтэй, гүнзэгы гэрэлтэй, хүндэ, хүдэр байһандань уран зураашад шэлдэ хэр угһаа дуратай гээшэ. Бязиковай «Үйһэн» гэжэ хрустальна ваза музейдэ ороһон хүн бүхэнэй дурые татана. Нэгэшье үлүү юумэгүй дүрсөөрөө, алмазна хүрөөгөөр һиилэн гаргаһан гоё угалзаараа, досоогоо ямар нэгэн баяр баясхалан хадагалаад байһан мэтэ түхэлөөрөө тэрэ хрусталь хүнэй нюдые хужарлуулна.

«Тайга» гэжэ ваза мүн лэ һонирхолтой. Энэ ваза сульфитно-цинковэ шэлээр хэгдэһэн. Эндэ үнгэ зүһын наадые ехэтэ хэрэглэхэ гэжэ һанаһан байгаа. Тус вазын автор Э. Иыги яһала гоё бүтээл табяа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Шаажангаар юумэ хэхэ гээшэ мүн үни холын түүхэтэй ааб даа. Россин шаажан М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Ленинградай заводһоо эхитэй. Тус завод совет шаажангай һураг суу бүхы дэлхэйгээр тараа̄һан юм. Ленинградай шаажангай заводто хүдэлдэг уран зураашадай коллектив классицизмын ёһо заншалые сахижа, нимгэхэн, газаа талаһаань тон багаар шэрдэһэн амһартануудые бии болгохо гэжэ оролдодог.

Л. Благай «Залуушуул», Е. Фирсовагай «Искусствын фестиваль», Л. Григорьевагай «Русь», Г. Линчевскаягай «Хойто зүгэй ой модон» гэхэ мэтэ вазанууд, сервизүүд выставкэдэ табигдаа.

Манай республикада шаажангаар уран бүтээл хэдэг уран зураашад бии. Жэшээнь, Валентина Базарова һүүлэй жэлнүүдтэ яһала бэрхэ боложо байнхай. Энэшье выставкэдэ В. Базаровагай хэһэн амһартанууд табигдаһан байна. Тэрэнэй уран бүтээлнүүд орёо бэшэ түхэл маягаараа илгаржа, хүнэй дурые татана гэжэ һанагдана.

Юу хэлэхэб, музейн залнууд соогуур шаажан амһартанууд олон. Жэшээнь «Зунай үдэшэ» гэжэ ваза тиимэшье онсо илгарһан, энээнһээ урагша үзэгдөөгүй түхэл маягтай бэшэ. Теэд тэрэ юугээрээ хүнэй дурые татанаб? Зунай һайхан сагай үнгэ бүхэн тэрэ ваза дээрэ гарана. Гоё үнгэнүүд, зөөлэн үнгэнүүд. Үнгэнүүд дан үлүү гарашахадаа баһа муу. Зүгөөр эндэ үлүү гаранагүй. Южно-Уральск хотын уран зураашан Орловой бүтээл—дабхасаһан табан дэбэрһээ бүридэһэн пирамида угаа һонин.

Манай выставкэдэ шабараар хэһэн бүтээлнүүд тиимэшье олон бэшэ. Гэбэшье шабараар уран бүтээл хэдэг РСФСР-эй эгээн бэрхэ зураашадай — В. Малолетковагай, О. Малышевагай, Н. Савинагай, А. Задорновагай болон бусадай зохёохы ажал эндэ яһала харагдаа. Шабараар юумэ хэгшэд элдэб онол аргые хэрэглэдэг, бүтээлнүүдэйнгээ түхэл маягта ехэ анхарал хандуулдаг байна. Эмаль, глазурь, хэрэглэһэнэйнь ашаар шабараар хэһэн уран бүтээлнүүд гоёшье, һонирхолтойшье болоно.

Түмэршэ дархашуул Россида үни урданһаа олон байһан ааб даа. Түмэрөөр юумэ хэдэг искусство һүүлэй үедэ олон хото городуудта һэргэжэ байнхай. Энэ выставкэдэ Владимир хотын уран зураашан Ю. Бородин түмэрөөр хэһэн бүтээлнүүдээ табиһан байна.

Уран шэмэглэлэй бүтээлнүүдэй түхэл маягайнгаа, жанрайнгаа талаар ондо ондоонуудшье һаа, нэрэтэй солотой уран зураашадай хажууда искусствын харгыда һая гаража ябаһан залуушуулай зэргэлээшье һаа, юрэдөө, энэ выставкын авторнуудай һанал бодол нэгэн — харагшадта юртэмсэ дэлхэйн үнгэ бүхэниие бэлэглэхэ.

С. МУНГАЛОВА,
Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн директор.

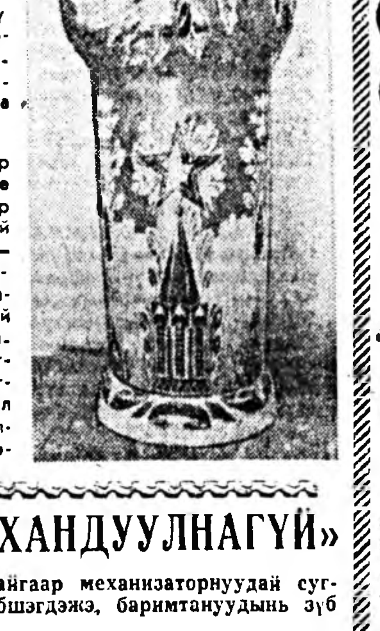

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. В. В. Орловой бүтээһэн шаажан гүсэнүүд; 2. А. П. Харитоновой «Москвагай газар» гэһэн ваза.

С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд.

ҮЗЭЖЭ, ШЭНЖЭЛЖЭ ЗАХАЛБА

Аполлон Шадаевай зохёохы ажал ябуулга буряад литературын түүхэдэ горитойхон һуури эзэлдэг гэжэ мэдээжэ. «Бар тайга соо» гэжэ уянгата һайхан хэлээр бэшэгдэһэн туужыень, «Шампии баабай», «Ангуушад», «Жаргалантада» гэһэн рассказуудыень, «Мэргэн», «Эрдэни» гэжэ зүжэгүүдыень, «Уран тангариг», «Аляаһанай ноён» гэжэ үльгэрнүүдые хэн мэдэхэгүйб? Г. Цыдынжаповтай хамта бэшэһэн «Баяр» гэжэ хүгжэмтэ драмань 1940 ондо Москвада болоһон буряад искусствын декадада ехэ амжалтатайгаар табигдаһан юм. Бэлигтэй уран зохёолшын бүтээлнүүд хадаа дунда болон дээдэ һургуулинуудта шудалагдажа байдаг.

Тиигэбэшье тэрэнэй зохёохы ажал ябуулга болон зохёолнуудынь үшөөл хүсэдөөр шэнжэлэгдээгүй байһаар. Буряад литературын түүхые харуулха зорилготойгоор эмхидхэгдэжэ байһан музейдэ энэ талаар горитой юумэ хэгдэжэ байнхай. Юуб гэхэдэ, һаяхан А. И. Шадаевай хүгшэн — Мария Николаевна Халзанова уран зохёолшын олон зүйлнүүдые тушаагаа. Ямар юумэнүүд бэ?

1934 ондо буряад уран зохёолшодой түрүүшын съезд болоһон түүхэтэй. Тэрэ съездын делегат боложо, Алайрай аймагһаа ерэһэн Аполлон Иннокентьевичэй мандат бии. 1935 оной февралиин эхээр Эрхүүдэ Зүүн Сибириин уран зохёолшодой нэгэдэхи конференци болоһон юм. Буряадай уран зохёолшодой түлөөлэгшэдэй дунда А. И. Шадаев оролсоһон байна. 55-дахи номертой мандат энээниинь гэршэлнэ. 1948 онһоо 1958 он болотор А. Шадаев «Бурят-Монголой үнэн» газетын тусхай корреспондентээр Хоринин болон Хэжэнгын аймагуудта хүдэлдэг байгаа гэжэ үнэмшэлгэһөөнь мэдэхээр. А. И. Шадаевай баримтата документнүүд олон байна. Тэдэнэйнь дунда нэгэниинь ехэ һонирхолтой. Энэнь хадаа 1939 оной февралиин 19-дэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор уран зохёолшын шагнагдаһан тухай үнэмшэлгэдэ А. И. Шадаев Москвагай гүрэнэй театрай һуралсал-үйлэдбэриин комбинадай драмын факультедэй I курсын студент гэжэ баталан, 1932 ондо үгтэһэн үнэмшэлгэ һонин байна. Буряадай театрнуудай литературын талые даагшаар хүдэлһыень гэршэлһэн 1933 оной үнэмшэлгэ бии. Эдэ мэтэ баримтата саарһанууд Аполлон Иннокентьевичэй намтар тухай һонирхолтой нэмэлтэ материал боложо үгэнэ бшуу.

А. Шадаев мэдээжэ, нэрэ хүндэтэй уран зохёолшо байгаа. Тиимэһээ олон уран зохёолшод тэрээндэ зохёолнуудайнгаа гар бэшэгүүдые эльгээдэг байһан юм. Тэдэниинь уран зохёолшо анхаралтайгаар уншаад, «харгы гарган» рецензинүүдые бэшэдэг һэн. Жэшээлхэдэ, Жамсо Тумуновай «Тулалдаан», Буда Вампиловай «Минутын шогэ», «Нэгэтэ үдэшэ», Б. Ябжановай «Жаргалай замаар», П. Малакшиновай «Басаганай үйлэ», Н. Балданогой «Байгалай загаһашад» гэжэ зүжэгүүдэй, Н. Дамдиновай «Паспорт соохи нэмэлтэ» гэжэ рассказай гар бэшэгүүд хадагалагданхай.

А. Шадаев һонирхолтой юумэнүүдээ (уран зохёолшотой, эрдэмтэдтэй уулзалганууд, ажал ябуулга, хүдэлмэри, ажабайдал тухайда һанамжануудые г. м.) үдэр бүриин тэмдэглэл болгон бэшэдэг байгаа. Тэдэ бэшэһэн юумэнүүдынь тон һонирхолтой гэжэ һанагдана.

А. И. Шадаев олон хүнтэй бэшэг бэшэлсэдэг байһан юм. Тэрэ бэшэгүүдынь үлэнхэй.

Аполлон Иннокентьевич 1939 онһоо 1944 он болотор республикынгаа Уран зохёолшодой холбооной харюусалгата секретаряар, литературна консультантаар хүдэлөө. Тиимэһээ Уран зохёолшодой холбооной хүдэлмэриин тэрэ үеын документнүүд хадагалаатай байгаа. Энэнь эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэридэ сэнтэй зүйлнүүд боложо үгэхэл.

Уран зохёолшо газетэ, журналнуудые уншахадаа, һонирхолтой юумэнүүдые хайшалаад абадаг, тэдэнээ хадагалдаг байгаа. Энэньшье хэрэгтэй бшуу даа.

Республикынгаа литературын хүгжэлтэ тухай радиогоор болон элдэб янзын суглаан дээрэ үгэ хэлэдэг байһыень гэршэлһэн текстнүүд бии.

А. И. Шадаевай библиотекэ тиимэ ехэшье бэшэ һаа, тэндэнь уран зохёолшодо шухала хэрэгтэй номууд суглуулагдаһан байгаа. Тэдэнэйнь дунда буряад уран зохёолшодой дурасхаалай тэмдэгтэй номууд олон.

Уран зохёолшын фото-зурагууд музейдэ тушаагдаа.

Бүхы эдэ юумэнүүдые литературна музейн хүдэлмэрилэгшэд үзэжэ, шэнжэлжэ байна. Тэдэнь литературна музейн жасада нэмэри болохо.

М. МАДАЕВ,
республикын нэгэдэмэл музейн литературна таһагые даагша.

АРАБ ОРОНУУДАЙ КОММУНИС, ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ УРЯА

БЕЙРУТ. Араб оронуудай коммунис болон хүдэлмэришэнэ партинууд Израилиин ээрхэг түримхэй добтолгонуудые саран зайсуулхын тула, Сирине, Палестинын революциие, Ливанай национально-патриотическа хүсэнүүдые дэмжэхыень уряалан, бүхы оронуудай эб найрамдал хүсэдэг хүсэнүүдые уряалба.

Эндэ тараа̄һан мэдүүлгэ доторнь нигэжэ заагдана: Израиль Ливантай хилэлһэн нютагуудта һүүлэй үедэ сэрэгүүдээ олоор асаржа байна. Тэдэ сэрэгэй түхеэрэлгэнүүдынь Сиридэ эсэргүү шэнэ харата ябуулгануудтай холбоотой. Энэнь — уласхоорондын байдалые бүри түгшүүрилтэй болгохо, энэхи нютагуудта өөрынгөө зонхилолго тогтоохо гэжэ эрмэлзэдэг США-гай ээрхэг түримхэй политикын үрэ хойшолон болоно. Вашингтон Кэмп-Дэвидэй хорото хараа бодолые араб оронуудта баадхаха, эдэнэй нефтиин баялигуудые тоножо үргэлжэлхэ, иимэ зорилгоор араб оронуудта сэрэгэй баазануудые эмхидхэхэ һэдэлгэ гаргана. Дүтын Зүүн зүгөөр США-гай гүрэнэй секретарь Хейгэй һаяын дэншэлгэ иимэл зорилготой байгаа.

Араб арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ убайгүйгөөр хамаарха зорилготой израиль-американ харата ябуулгануудые араб оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд эрид буруушаана. Сирине, НДС ба НПС-ые бүрин дэмжэдэг тухайдаа мэдүүлнэ. Тель-Авивай ба Вашингтоной улам шангадхажа байгаа хашалтада эсэргүү тэмсэлдэнь САР-ние, ПДС ба НПС-ые дэмжэдэг тухайдаа мэдүүлхыень бүхы түрүү үзэл бодолтой, патриотическа араб хүсэнүүдые, уласхоорондын олонниитые араб оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинууд уряална гэжэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАҺАА

БҮРИН ДЭМЖЭДЭГ БАЙҺАНАЙ ГЭРШЭ

ПНОМПЕНЬ. Кампучиин Арадай Республикын Национальна суглаае һунгаһан бүгэдэ ниитын һунгалтын дүнгүүдһээ харахада, Кампучиин Арадай-революционно Соведэй дотоодын болон гадаадын политикые Кампучиин арадай бүрин дэмжэдэг байһаниинь элирнэ. НРК-гай гүрэнэй засагай дээдэ зурганай һунгалтын эсэсэй дүнгүүдые зүошэн хэлсэһэн һунгуулиин комиссиин заседани дээрэ энэ ушар тусхайлан тэмдэглэгдээ.

Бүхы һунгагшадай 97,8 процентнь һунгалтада хабаадаһан байна. Национальна суглаанда 117 депутат һунгагдаа. Тэдэнэй дунда Кампучиин общественна бүхы зоной түлөөлэгшэд бии.

Бүгэдэ ниитын һунгалтын амжалтатайгаар үнгэрһэн ушар Кампучиин арадта урбагшадай — Пол Потын, Сон Саннай, Сианукын, тэрэшэлэн эдэниие үмэглэдэг ээдэй — Пекинэй ээрхэн зонхилогшодой ба американ империалистнуудай һүйдхэлэй түсэбүүдтэ шанга сохилто болоо, — гэжэ ЕФНСК-гай ЦК-гай генеральна секретарь Юх Пао мэдүүлбэ.

Кампучиин арад ороноо социалис замаар хүгжөөхые хүсэдэг байһанаа элирхэйлбэ гэжэ тэрэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

Бүгэдэ ниитын һунгалта республикын гүрэнэй засагай зурганууды эмхидхэлгээр дүүрэхэ, орон доторхи революционно шэнэдхэлгэнүүдые хуулита ёһоор батадхаха гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

СИРИИН КОМПАРТИИН МЭДҮҮЛГЭ

ДАМАСК. Американ империализмын ба дэлхэйн сионизмын дэмжэлгэдэ түшэглэдэг Израиль Сиридэ, Ливанда, Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ харша ээрхэг түримхэй шэнэ ябуулга хэхээр оэлдэнэ, Ливанай урда хилые зүошуулан, Сириин хилэ шадар сэрэгэй ехэ хүсэ элсүүлнэ, — гэжэ Сириин Коммунис партиин эндэ тараа̄һан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Израилиин хүгэлбэрилэгшэд ба Вашингтон Сиридэ эсэргүү убангүй бүдүүлиг заналта хэнэ, тэдэнэй үндэһэ баримтагүй эрилтэ дүүргэхые дурадхана. Тиимэ эрилтэ дүүргээгүй һаа, сэрэгэй ябуулгануудаар гү, али ехэ дангаар хэлэгдэхээр гэһэн шүүгээр мэдүүлнэ. Израилиин премьер Бегин Ливанда байдаг палестинынхидые дура зоргоорсо үгы хэхэ гэжэ али болохоор аашална, өөрынгөө туһамаршад—Ливанай фалангистнуудые энэ ороной эзэд болгохо гү, али Израилиин ба США-гай дуран соогоо эзэмшэхээр багахан гүрэнүүд болгон таһара татаха хүсэлэнтэй байна. Тиин Ливанда национальна эблэрэлгэ түйлаха зорилготой ябуулгануудһаа арсаха, өөһэдынгөө сэрэгүүдые, тусхайлан хэлэбэл, агаарай добтолгоһоо хамгаалха ракетэнүүдээ гаргажа абаашаха эрилтэ Сириин урда табина. Израилиин балмад зэрлиг добтолгонуудта дайрагдажа байгаа Ливанда амгалан байдал хангаха зорилготой араб оронуудай нэгэдхэмэл хүсэнүүдые хамгаалгагүй болгохо гэжэ оролдоно. Гэхэ зуура, Вашингтоной зүгһөө өөгшөөгдэн дэмжэгдэдэг Израилиин эдэ бүхы эрилтэнүүд ба заналтануудые Сири залан шууд, эрэлхэг зоригтойгоор буруушаана.

Иимэ оршон байдалда, Сири юу хэхэ ёһотой болоноб гэхэдэ, ээрхэг түримхэй ябуулгада харюу үгэхэ хамаг арга боломжонуудаа элсүүлэн, дайсанай хорото һанаашалгануудые таһалдуулха шухала байна.

МАДРИДТАХИ УУЛЗАЛГА ТУШАА

МАДРИД. Ниитэ Европын (Хельсинкын) зүблөөнэй Түгэсхэлэй актда толгойлогшоноройнь гараа табиһан 35 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй уулзалга боложо үргэлжэлһөөр.

Уулзалгын мүнөөнэй шатада, мүн урда тээньшье совет делегациин ба социалис оронуудай делегацинуудай бүтэмжэтэй хараа бодол баримталдаг, дүн болохо документын элдэб бүлэгүүдээр али али талаһаа буулта хэһэн, үгээе ойлголсоһон шиидхэбэри олохо үүсхэл гаргажа байһандань журналистнууд анхаралаа хандуулна. Тус делегацинууд уулзалгаяа таарамжатайгаар, тодорхой үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Адаглагшадай тэмдэглэһэнэй ёһоор, иимэл хараа бодол уулзалгын бүхы хүдэлмэридэ, мүн дүн болохо документын тус тус бүлэгүүдэй проектнүүдые тодорхойлон хараалжа байһан туһалбариин органуудай ажал ябуулгада зарим тэды дэбжэлтын түйлагдаха хэрэгтэ туһа хүргөө.

Тэдэнэй һанамжын ёһоор, Европодохи аюулгүй байдалай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ конференци зарлаха гэһэн гол бодомжын бүхы делегацинуудай зүгһөө мэдэрэгдэһэн, дэмжэгдэһэн ушар — Мадридтахи уулзалгын гол шухала түйлалта болоно. Экономикын, эрдэм болон техникын, оршон тойронхи байгаалиин талаар харилсаа холбоо хангаха асуудалнуудаар туһалбариин органдохи дискуссиин үрэтэйгөөр үнгэржэ байһаниинь мүн лэ тэмдэглэгдэнэ. «Гурбадахи корзина» гэдэгээр, гуманитарна ба бусад һалбаринуудай харилсаа холбоондо хабаатай бүлэг асуудалнуудаар зарим тэды урагшаа дабшаха ябадал түйлагдаһан байна.

Уулзалгада хабаадагшадай бултадаа үрэтэй һайнаар хүдэлмэрилхэ гэжэ адляар оролдоо һаань, Мадридтахи уулзалгын бүри эршэмтэйгээр, ехэ үрэтэйгөөр үнгэрхэ байһаниинь дамжаггүй.

НАТО-гай гэшүүн оронуудай зарим делегацинуудай зүгһөө уулзалгын хэрэгые хойшо татаха, Мадридтахи уулзалгаһаа Европын, мүн бусад түбинүүдэй арадуудай хүлеэдэг һайн дүнгүүдые түйлаха ябадалда али бүхы аргаар һаад ушаруулха гэжэ һэдэдэг байһые журналистнууд ажаглаһан байна.

Майн 13-най пленарна заседани дээрэ Нидерландын түлөөлэгшэ үгэ хэлэхэдээ, нейтральна ба бүлэглэлнүүдтэ хабаададаггүй оронуудай оруулһан, уулзалгын түгэсхэлэй документын проектые Европын экономическа нүхэсэлэй гэшүүн оронуудай үмэнэһөө шүүмжэлээ.

СССР-ые, бусад социалис оронуудые Нидерландын делегат хардаха, муушалха һэдэлгэ гаргаба.

Американ делегациин толгойлогшо баһал иимэ удхатай үгэ хэлэбэ.

Мадридтахи уулзалгые зүришэлдөөнэй, үрэгүй хооһоноор сэсэрхэлдэлгын замда дахин хадууруулан оруулха гэһэн НАТО-гай оронуудай һанаашалгые СССР-эй, Венгриин, ЧССР-эй, ГДР-эй ба Болгариин түлөөлэгшэд эрид буруушааба. Социалис гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаарха гэһэн тэдэ оронуудай һэдэлгэнүүдые эдэнэр шүүмжэлээ.

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН ФЕДЕРАЦИИН МЭДҮҮЛГЭ

ПРАГА. НАТО-гай соведэй Римдэхи сесси дээрэ баталагдаһан шиидхэбэринүүд, бүлэглэлэй бүхы программань өөрынгөө оюзнитуудта Вашингтоной баадхаһан, Европын ажалшадта, бүхы түрүү хүн түрэлтэндэ бүдүүлигээр зүрипэн ябуулга болоно, — гэжэ Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин эндэ тараа̄һан мэдүүлгэ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. Тиин, капиталис гүрэнүүдэй правительствэнууд уласхоорондын үргэн олониитын, Баруун Европые американ шэнэ ракетэнүүдэй ниидэлгын талмай болголго буруушаадаг хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаададаг өөһэдынгөө оронуудай ажалшадай һанал бодолые хэрэгсээдэггүйн байһанаа дахин харуулба гэжэ документ дотор заагдана.

80-яад онуудые сэрэгэй зэбсэг саашадаа хизааргүй ехээр үрдилдэн түхеэрхэ арбан жэл, империалис эзэмдэн добтолгын ба дэлхэйе хосоролой эрмэг дээрэ гаргаха арбан жэл болголгые ажалшад хэзээдэшье зүбшөөрхэгүй байха. Тиимэһээ эдэ харата муухай түсэбүүдтэ шанга харюу гэхэ гээшэ бүхы дэлхэйн, манай замби түбиин хамаг хүнүүдэй хэрэг болоно гэжэ ВФП-гэй мэдүүлгэ дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ.

ХИТАДАЙ СЭРЭГШЭДЭЙ ХАРАТА ЯБУУЛГА

ХАНОИ. Хитадай сэрэгшэд социалис Вьетнамай хилэ дээрэ харата ябуулганууды дахин хэбэ.

ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай артиллери майн 8-һаа 13 хүрэтэрхи үе соо Лангшон, Каобанг, Хатуен, Куангнинь гэжэ хойто провинцинуудай хилэ шадарай районуудые таһалгаряагүй буудаа. Хитадай зэбсэглэмэл һүрэг солдадууд артиллериин буудалгаар халха хэжэ, Вьетнамай газар дайда худар добтолон ороһон, хэдэн һууриин тосхонуудые буудаа.

Эдэ харата муухай ябуулгануудһаа шалтагаалан, эгээлэй вьетнам зоной дундаһаа олохон хүн алуулһан ба шархатаһан, материальна ехэ гарза хохидол ушаруулагдаһан байна. Тэрэшэлэн хойто зүгэй Куангнинь провинциһаа Биньчитхиен провинци хүрэтэрхи республикын уһанууд худар Хитадай сэрэгэй суднанууд оло дахин добтолон ороһон байна.

«БУРЯАД ҮНЭН» газетэдэ бэшэгдэһэнэй һүүлээр

...гаршагтай шүүмжэлхы материал манай газетын ...28-най номерто толилогдоо һэн. Тэрээн дотор ...шүүмжэлэлэй үндэһөөр хэмжээ абтахынь тула ...арадай депутадуудай Зэдын районно Соведэй ...комдо хандаһан байна. Тэндэһээ нүхэр В. Муруе...гэһэн харюу соо нигэжэ хэлэгдэнэ:

...совхозой ахамад мэргэжэлтэд, МТМ-е даагша ...Плюснин, тракторна бригадын бригадир Н. А. Плюснин гэгшэдэй хабаадалгатайгаар механизаторнуудай суглаан дээрэ тус статья зүбшэгдэжэ, баримтануудынь зүб гэжэ тодоруулагдаба.

«АНХАРАЛАА ХАНДУУЛНАГҮЙ»

Байгша оной хабарай тарилгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула бэлэдхэлэй ямар хүдэлмэриин ябуулагдажа байһан тухай ажахын ахамад инженер В. Н. Филиппов коммунистнуудай урда тоосоһон байна.

Саг соогоо дары хэмжээ абаагүй байһан мэргэжэлтэдые коммунистнууд шүүмжэлжэ, хожомоо иимэ дутагдалнуудые гаргахагүй, даалгагдаһан ажалдаа анхаралтайгаар хандаха тухайнь зааһан байха юм.

АЖАЛША ХҮНЭЙ ЭРДЭМ ГЭГЭЭРЭЛ УРГАНА

...ай орон дотор бүгэдэ ...н уялгата дунда һур...да оролго дүүрэжэ, ...шухала зорилго бэелэбэ. Энээн тухай ...эй XXVI съездын ен... дээрэһээ мэдээсэгдэһэн. Энэ баримта манай ... социально-эконо... хүгжэлтэдэ тон ... удха шанартай

...ад онуудта коммунизмын материально-техническа үндэһэ һуури байгуулхын бүхы шэглэлээр бишагшаа горитойгоор дабшана. Ороной үйлэдбэриин ...ехээр хүгжөө. Производительность болон ажахын ... һалбаринууд шэнэ ... техникээр зэбсэглэгдэнэ. Ажалай уг удхань шэнжэ шанар үндэһөөрөө хубилаа. Тиимэһээ ... мэргэжэл шададарна ... экономико шухалашье, мүн юрэнхы эрдэмэй болбосоролоо дээшэ ... эрилтэ хүдэлмэришэ ... урда табигдана бшуу. ... орон дотор 100 ... шахуу хүн ямар ... һургуулида һурадаг. ... эрдэмэй системэдэ ... ба бүгэдэ ниитын һуралсалай хэмжээн ... жэлдэ дээшэлжэ ... 1980 оной һүүл баг... СССР-тэ дээдэ ба дунда ...итай хүнүүдэй тоо ... миллион шахуу болобо. ... жэлэй саада тээ хүдэлмэришэдэй ха...үүтэйнь дунда ба һургуулитай байгаа мүнөө дүрбэнэй гүр... дунда ба дээдэ ...ой болонхой. Колхоз...шадай ажабайдал...да гүнзэгы ехэ хубилалтанууд болобо. Механизаторнууд, шэнэ техникээр хүдэлдэг бусад хүдэлмэришэд тоохондо улам олошорно. Энэ ушар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм мэргэжэлэй ургалтатай сэхэ холбоотой юм. Арбан жэлэй туршада дээдэ ба дунда һургуулитай колхозникудай тоо 39 процентһээ 60-һаа дээшэ процент хүрэтэр олошорһон байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ промышленностьдашье, хүдөө ажахыдашье түгэс мэргэжэл шадабаритай хүдэлмэрилэгшэдэй тоо горитой ургаа. Эдэмнай орёо нарин техникэ жолоододог хүнүүд болобо. Хүдэлмэришэд-интеллигентнүүд гэжэ социологууд тэдэниие нэрлэдэг, эдэмнай ерээдүйн хүдэлмэришэдэй жэшээ харуулна гэжэ тоолодог байха юм. Энэ табан жэлдэ орон дотор арадай гэгээрэл саашадаа хүгжөөгдэхэ байна. Эдэ жэлнүүдтэ һургуулида 44 миллионһоо үлүү ухибүүд һураха. Дээдэ ба тусхаи дунда һургуулинууд, багсаамжалхада, 10 миллион мэргэжэлтэдые бэлдэхэ юм. Техническэ мэргэжэлэй училищинууд түгэс мэргэжэл шадабаритай 13 миллион хүдэлмэришэдые һургажа гаргаха. Тэрэ тоодо мэргэжэл ба хүсэд дунда һургуули олгодог техническэ мэргэжэлэй училищинууд 1,6 дахин олон хүдэлмэришэдые бэлдэжэ гаргаха. Үйлэдбэри дээрэ бэлэдхэл гараһан хүдэлмэришэдтэй сасуулхада, эдэ училищи дүүргэһэн залуушуул бүри ашаг үрэтэйгөөр ажаллана гэжэ шэнжэлгэнүүд харуулдаг байна.

Советскэ Союзда гэгээрэлэй талаар түйлагдаһан амжалтанууд хадаа түрүү капиталис гүрэн болохо США-да зүриһэн «совет эсэргүүсэлтэ» болоно гэжэ баруунай социологууд тоолодог байна. Һүүлэй арбан жэлдэ «Соведүүд гэгээрэлэй түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй амжалта тоогойшье, шанарайшье талаар түйлаа» гээд долоон хоногтоо нэгэ удаа гарадаг американ «Ю. С. ньюс энд уорлд рипорт» сошордонгёор бэшэнэ. Соведүүд байгаали шэнжэлхэ дисциплинэнүүдые бүри гүнзэгыгөөр зааха арга дүршэл нэбтэрүүлнэ. Энэ талаар Холбоото Штадуудые оруулалсан, бусад гүрэнүүдые холо орхёо».

Зүб даа. Американ хүдэлмэришэдые мүнөөнэй совет хүдэлмэришэд эрдэм мэргэжэлээрээ холо булижа гараа. Американ хэблэлдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, 17-һоо дээшэ наһанай американ хүн зоной 22 процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй юм. Һургуули дүүргээгүй, мэргэжэлгүй залуушуулай үйлэдбэридэ ерэһэнһээ боложо, һүүлэй жэлнүүдтэ США-да ажалай бүтээсэ доошолоо гэжэ тоолодог байна.

Ерээдүйдэшье энэ талаар хэрэг байдалынь заһархагүй хэбэртэй. Тэрэл 1979 ондо США-да 2,4 миллион ухибүүн һургуулида һураагүй, 7 миллион хүн арай шамай уншажа шададаг байтаа бшуу. Сэрэгэй гаргашые ой ухаанда орошогүйгөөр ехэ болгохо зорилгоор США-гай шэнэ захиргаан ойрын жэлнүүдтэ социальна хэрэглэмжэдэ, түбхын түрүүндэ гэгээрэлдэ зорюулагдаһан һомололгые горитой хороохые хараална.

Совет гүрэн арадай гэгээрэлые хүгжөөхын тула мүнгэ зөөри гамнадаггүй. Үнгэрһэн табан жэлдэ гэгээрэлдэ һомологдоһон мүнгэн 21 процентээр ургаһан байна. 1981 оной СССР-эй Гүрэнэй бюджедые хаража үзэхэдэ, мүнөө табан жэлдэшье энэ эршэнь һулархагүй юм. Гэгээрэлэй материальна үндэһэ һуури саашадаа хүгжөөгдэхэ. Юрэнхы эрдэмэй һургуулиин бэлэдхэлэй классуудта үхибүүдые зургаа наһатайһаань һургажа эхилхын тула шухала хэрэгтэй бүхы юумэн бэлэн болгогдонхой.

Һуралсалда зорюулагдаһан гаргашанууд өөрыгөө бардамаар харюулдаг юм, гэжэ совет экономистнууд тоолодог. Эрдэм, техникын дэбжэлтын саашанхи хүгжэлтые, ороной ухаан бодолой ба экономическа хүсэнэй ургалтые хүдэлмэришэдэй, тарялшадай, интеллигенциин, бүхы арадай һуралсал мэргэжэлэй хэмжээн ехэтэ тодорхойлхо гээшэ. Манай орон дотор бүгэдэ ниитын уялгата дунда һуралсалда орожо дүүрэһэн ушар эрдэм гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ, дүрбэн тэгшэ совет хүниие хүмүүжүүлхэ бата үндэһэ һуури табина.

Глеб СПИРИДОНОВ,
АПН-эй политическэ шэнжэлэгшэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ һОНИН

АРЕНЫН ЭЗЭД—УЛААН-ҮДЭДЭ

Нёдондо Улаан-Үдэдэмнай Москвагай «Темп» гэһэн нүүдэл циркын артистнар бэлиг шадабаряа харуулжа, олониитые баясуулаа бэлэй. Мүнөө дулаанай урин сагай айлшалан ерэхэлээр, тус цирк «хүдэлмэриингөө ээлжээтэ хаһые эхилжэ, аренын эзэд — 50 шахуу артистнар республикымнай ажалшадые урмашуулан һонирхуулхань гээшэ. Илангаяа ороной ниислэл хотоһоо холо ажаһуугшад гансал сэнхир экранда бэшэ, харин энэ үзэгдэлые дүтэхэнһөө, сэдьхэл зүрхөөрөө бүри дүүрэнээр мэдэрэн хараха хүсэлэнтэй.

— Мүнөө жэл нёдондоной хиһоо тад ондоо программа харуулхабди. Юуб гэхэдэ, «Союзгосциркын» мэдэлэй 15 нүүдэл циркынхид удха найруулгынгаа, зохёохы шиидхэбэриингээ талаар олон ондоо номернуудые бэлдэжэ, баян репертуартай болонхой. Тиимэһээл үнгэрһэн намар үүдыемнай сэлигшэд дахинаа ерэжэ, цирк тухай мэдэсээ үргэдхэхэдэнь болоно, — гэжэ режиссёр-инспектор тушаалтай В. А. Дельворс хөөрэнэ.

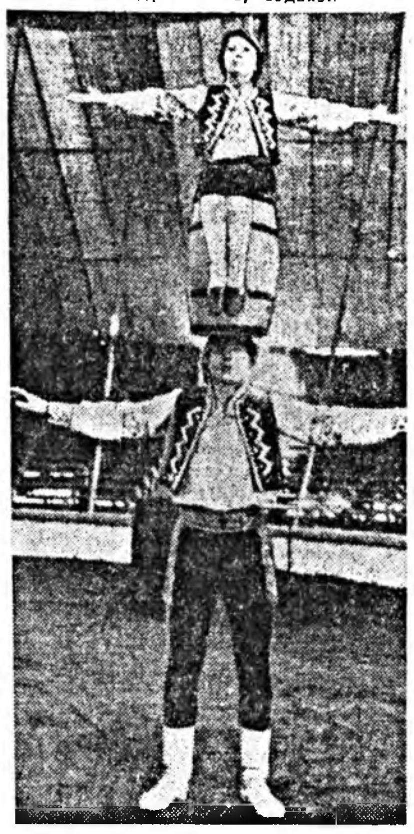

Энэ хүмнай циркын ветеран юм. Бүри залуудаа эсэгынгээ мэргэжэлые уг залгамжалуулан, халан абаһан, мүн наһанайнь хани нүхэр, басаганиинь бүлынгөө заяг заншалые үнэн сэхээр үргэлжэлүүлһэн намтартай. Энэ баримтада тогтоһон шалтагаамнай гэхэдэ, цирктэй хуби заяагаа холбоһон бүлэнүүд эндэ олон юм. Жэшээлхэдэ, Морозовскитоной бүлэ 4 хүнһөө бүридэдэг хүгжэмтэ эксцентригүүд мүн. Клоунууд Лариса ба Анатолий Бонциенко гэгшэд шог ёгто сценкэнүүдые шадамар бэрхээр гүйсэдхэдэг. Иигэжэ бүлэ бүлөөрөө нэгэл газарта хүдэлхэ ушарта тогтууритай кадрнууд һурган хүмүүжүүлэгдэнэ гээшэ. Жэлэй дүрбэн сагта үргэлжэ албата ажалайнгаа уялгаар аяншалгада ябадаг хүнүүдтэ энэнь тон лэ аятай гэжэ һанагдана.

...Бүри эртэнһээ, үдэшын 7 сагай үшөө болоодүй байхада, хүн зон олоор сугларжа, хойно хойноһоо һубарилдан ороно. Үлүү билетүүдые һурагшалһан хүнүүдшье дайралдана. Нээрээшье, циркын нэгэдхэ үдэрэй шухала һонирхолтойгоор һанагдаһаниинь гайхалгүй аяб даа. Эндэ анханай һайн бэлэдхэл хэгдэнхэй гэжэ абаһаар обёормоор. Хүү өөрын эмхи гуримаар түхеэрэгдэнхэй, электроцех, радиоцех, административна аппарат, техническэ хүдэлмэрилэгшэд һайнаар хүдэлөө гээд сэгнэмээр. Циркын мантан томо байра задалха, ашаха гү, али тодхохо гээшэ тон бэрхэтэй, хүшэр хүндэ ажал юм. Энэ талаар шапетмейстер П. А. Зайцевай хубита ехэ. Ереванай циркын эстрадна оркестр ахамад дирижер Альберт Арапитянай хүтэлбэри доро ирагуу һайхан хүгжэм гүйсэдхэжэ, аренэ дээрэ нэгэ жагсаалда алхамаа жэгдэлһэн артистнууд гаража ерэнэ. Халуун амаршалгын удаа атаархамаар, һүрдөөмэ гоёор харгададаг, өөрын онсо таагдашагүй нюусатай, эди шэдитэй наадан эхилшэнэ. Амитад сооһоо һургамал морид, тэмээнүүд харалгада хабаадуулагдаа. Жонглёр В. Кузьменко, дээрэ элдэб упражнени гүйсэдхэдэг гимнаст К. Иманолиев, Мартиросян гэгшын хүтэлбэри доро гүйсэдхэгдэһэн «Бронзово хэрэг» гэхэ мэтэ номернууд хэрагшадай халуун альга ташалгада хүртэбэ. Хажуудахи хүндөө һанал бодолоо үнэншүүлмээр дамжуулдаг шэдитэй артистнар Нина, Валентин Дельворс гэгшэд мүн лэ бултанда һайшаагдаа.

«Темпын» галнууд һэра хахадай туршада Улаан-Үдымнай хүн зоние һонирхуулха байна.

Г. ДАШЕЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Акробадууд — эквилибристнүүд евгений Жамин ба 14 наһатай Евгения Перевезенцева гэгшэд А. С. Натаркинагай хүтэлбэри доро хүдэлдэг. 2. Елена Морозовская.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АДУУН һҮРЭГ... САМОЛЁДООР

Баунтда үсхэбэрилэгдэдэг адуун һүрэгэй үүлтэрые һайжаруулха зорилготойгоор Яхадай АССР-һээ 56 гүүн, 12 дааган асарагдажа, республикымнай хойто районой ой модолиг, шииг нойтоор элбэг газар дайдада табигдаба. Дүрбэн хүлтэ эдэ «пассажирнууд» Улаан-Үдэ хүрэтэр... самолёдоор асарагдаад, саашанхи замдаа мал зөөдэг машинануудта тээгдэжэ, Ципикан голһоо дээшэ, Ивановка гэһэн газарта хүргэгдэһэн байна.

КПСС-эй райкомой үүсхэлые республикын Хүдөө ажахын министерство дэмжэжэ, «элита» гэһэн үүлтэрэй адуу олошоруулхые хүсэһэн эндэхи мэргэжэлтэдэй зорилгыень һайшаагаа һэн. Юуб гэхэдэ, энэ районой сагай уларилай байдал, ургамал ногоониинь бүхыдөө Яхадай республикынхитай адлирхуу юм. Тиимэһээл холоһоо асарагдаһан эдэ амитаднай шэнэ эрхэ байдалда богонихон саг соо дадажа, һайнаар тэнжэхэнь һэжэггүй.

А. ЦЫРЕНОВ.

КОНКУРС СОНОСХОГДОБО

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада Буряадай АССР-эй ажахынууд болон промышленна предприятинүүдтэ электрын элшэ хүсэ болон дулаа арьбалха талаар ухаалан зохёогшод олон уралан наринжуулагшадай дунда республиканска конкурс соносхохо гэһэн тогтоол республикын Министрнүүдэй Совет, облсовпроф баталаа.

Конкурс эмхидхэхэ ба үнгэргэхэ тусхай комисси 10 хүнһөө бүридүүлэгдэжэ, комиссиин түрүүлэгшээр «Бурятэнергын» ахамад инженер В. С. Путятин томилогдобо. Конкурсын дүн жэл бүри согсологдохо юм.

ХҮРШЭНЭРТӨӨ АЙЛШАЛБА

Новоселенгинскдэхи соёлой байшангай «Сэлэнгэ» гэжэ арадай ансамбль Зэдын районой ажалшадта концерт харуулһанаа һаяхан бусажа ерэбэ.

Сэлэнгын, Зэдын районууд хоорондоо мүрысэдэг болоһоор үниин юм. Тиимэһээ хоёр районой соёлой зургаануудай харилсаан мүн лэ үргэдэнхэй. Мүрысэдэг районой ажалшадта «Сэлэнгэ» ансамблиинхид ошожо, өөһэдынгөө уран бэлигэй ургалтые харуулба.

Программадань ород, буряад, монгол арадуудай дуу, хатар, хүгжэм оруулагдаа. Гадна, манай ороной бусад арадуудай гоё һайхан аялга дуунууд, хатар танцанууд гүйсэдхэгдөө. Хүринэ районой тосхон һууринуудай ажалшад саашалаа холо ерэжэ байхыень хүсэһэн байна.

Д.-Д. ЦЫБЕНОВ.

СТУДЕНТНЭР ЗҮЖЭГ ТАБИБА

Хяагтын хүгжэмэй училищиин студентнэрэй табиһан зүжэгүүд харагшадта һайшаагдажа эхилһээр үниинэй юм. Режиссёрско факультедэйхид Б. Васильевай «А зори здесь тихие» гэһэн зохёолые найруулан табижа, дайнай ветерануудые, һуурин хүн зоние баясуулба. Училищиин директор А. К. Филиппов студентнэрэй зохёохы хүдэлмэриие шадамар бэрхээр хүтэлбэрилөө.

Амжалтатай үнгэрһэн тус зүжэг арадай театрнуудай республиканска харалгада табигдахаар зүүршалагдаад. Зүжэгтэ хабаадагшад бусад районуудаар ябажа, бэлиг шадабаряа харуулха юм. Рольнуудые гүйсэдхэгшэдые нэрлэбэл, Н. Круглов, Н. Хандуева, Л. Непомнящая, Е. Попова, А Жаркой гэгшэдые нэн түрүүн дурсалтай. Старшина Носков, Р. Овсянина, сэрэгшэд Л. Бричкина, Г. Четвертак, Ж. Комелькова гэгшэдэй образууд гүнзэгыгөөр, үнэншэмэ зохидоор харуулагдаа.

А. ФАРФУТДИНОВ.

УЛААН-ҮДЫН ДЭЭДЭ һУРГУУЛИНУУДТА

БАРИЛГЫН ОТРЯДУУД БҮРИДХЭГДЭНЭ

Мүнөө үедэ студентнэрэй барилгын отрядуудые бүридхэлгэ түлэг дундаа ябуулагдана. Отрядуудай гэшүүдэй бэеын элүүрые врачнууд шалгана, отряд бүхэн концертын программа бэлдэнэ.

Дүн хамта 21 отрядай бүридэлдэ 800 шахуу хүн оролсохо юм. Камчатка, БАМ, Волгоград ошохоор бэлдэгшэдһээ гадна, Улаан-Үдэ — Москва—Адлер гэһэн маршрудаар поездүүдтэ проводнигуудаар хүдэлхэ отрядууд байгуулагдаба. Тиихэдэ Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилгада, республикын ажахынуудта нилээд туһаламжа үзүүлэгдэхээр хараалагдана.

Хүдөө ажахын шэглэлтэй 4 отряд хабарай тарилгада хабаадалсахаар Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын, Сэлэнгын районуудта, «Байгал» үхоздо эльгээгдэнхэй. Гол түлэб механическа, агрономическа факультедүүдэй ахалагша курсануудта һуралсагшад хүдөө гаранхай.

Габшагай ажалай үедэ шалгаран гарагшад жэл бүри олошоржо, барилгын отрядуудай хүмүүжүүлхы үүргэнь дээшэлнэ. Жэшээлхэдэ, нёдондо отрядай комиссар байһан механическа факультедэй 4-дэхи курсын студент Виктор Цыбиков мүнөө командираар томилогдобо. Энэл факультедэй студент Цыден Дашиев, ветеринар, зоотехник мэргэжэлтэй болохо Жаргал Ринчинов, Алексей Жугдуров гэгшэд мүн лэ отрядуудые хүтэлбэрилхэнь.

—Үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдээр дээдэ һургуулинуудай барилгын отрядуудай дундаһаа 2-дохи һуури эзэлээ һэмди. Ажалай ээлжээтэ 3-дахи семестрэй үедэ энэ амжалтаяа арьбадхаха хүсэлэнтэйбди, — гэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай комсомолой комитедэй секретариин орлогшо Дарима Аюржанаева олоной найдал элирхэйлнэ.

ШАЛГАЛТАНУУД ЭХИЛЭНХЭЙ

—Зунай сесси эхилэнхэй. 4-дэхи курсын студентнэр хоёр шалгалтаяа тушаагаа. Июнь һарын эхеэр 3-дахи, һүүл багаарнь 1-дэхи, 2-дохи курсынхидай эрдэм мэдэсэнь сэгнэгдэхэ, — гэжэ Зүүн Сибириин технологическа институдай комсомолой комитедэй түлөөлэгшэ Борис Банзаров мэдээсэбэ.

Уланьсүгүй ахалагша курсануудай студентнэр мэргэжэлэйнгээ талаар практикада гарахань. Тиихэдэ эхин курсынхид Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор» заводуудта, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадта үйлэдбэритэй танилсажа, шэнэһэн мэргэжэл тухайгаа тодорхой мэдэсэтэй болохо юм.

Г. ТУРТУЕВА.

ДУЛААНАЙ ХАҺА

Май һарын түрүүшын арбан хоногто республика доторнай хура бороотой, шанга һалхитан, хүйтэншье үдэрнүүд үзэгдэбэ. Энэнь дунда зэргээр 5—7 градус дулаан болоно, нормо соогоо байба. Тиихэдэ майн 1—2-ой үдэрнүүдтэ хүйтэржэ, һүниндөө 0—2 градус хүйтэн, үдэртөө 2—5 градус дулаан болоод абаа. Майн 3-най үдэрһөө 11—16, бусадтань 18—23 градус хүрэтэр дулааржа захалаа. Тиихэдэ зарим нютагуудта арбан хоногой туршада һүниндөө хюруу унаад лэ хонодог байба. Илангаяа майн 9—10-най һүни 3—7 градус хүйтэн үзэгдөө.

Мүн энэ арбан хоногой туршада ехээр һалхилаад абаа. Жэшээнь, Прибайкалиин болон түбэй районуудта 3—5 үдэрэй туршада секундын 15—20, зарим нютагуудта 20—25 метр хүсэтэйгөөр һалхилжа, шорой тооһо нилээдгүй үрхирүүлээд абаа.

Үнгэрөөд байһан арбан хоногой дүрбэндэнь хура бороо орожо, баруун-урда, урда ба түбэй районуудта 3—6, 8—12 миллиметрэй шииг нойтон ороһон байна. Эдэ үдэрнүүдтэ Прибайкалиин районд шииг нойтон элбэгээр ороо. Ороһон хура бороо газарай хүрьһэндэ нилээдгүй нэмэри үгэжэ, ногооной ургахада таатай зохид болоо. Улаан-Үдын, Сэлэнгын, Хоринн районуудай зарим нютагуудта хура бороо багаар оронтоо.

Тэрэшэлэн энэ үе соо хада уулын саһан хайлан урдахадаа, Сэлэнгэ мүрэнэй уһан 30—40, Зэдын—50, Сүхэ гол 60 сантиметрээр нэмэһэн байна. Байгал далайн мүльһэн бага багаар хайлажа, эрье, тохойнууд мүльһэнһөө сэбэрлэгдэбэ.

Майн эхээр республикын ажахынуудта таряа тарилга, паар хахалалга түлэг дундаа ороһон байна.

**Г. ЩЕПИНА,
агрометеоролог.**

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 17-һоо майн 22 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 17
МУЗЕЙНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР. ЭЛЕКТРОХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — «Зарядкадаа, гарагты!» 10.00 — Концерт. 10.45 — «Будильник». 11.15— Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.15 — «Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлгын дамжуулга. 13.00 — «Үглөөнэй почто». 13.30 — «Хүдөөгэй час». 14.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.00 — «Советскэ Союз хилын саанахи айлшадай харасаар». 15.15 — «Холо ойрын дуунууд». 16.00 — Велосипедээр дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. ЧССР-һээ дамжуулга. 16.30 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» 17.30 — «Радуга». Арадай уран бэлигтэнэй IV уласхоорондын фестивалиин теле-дамжуулга. ЧССР. 18.00 — В. Сергеев. «Осенних дней очарование» телеспектакль. 19.30 — Уласхоорондын панорама. 20.15— «Баранкин, будь человеком» — мультфильм. 20.35 —«Девушка с коробкой» — кинокомеди. 22.00 — «Время». 22.45 — Спортын дамжуулга: Советскэ Союз хилын саанахи 1. Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — ЦСКА (2—3-дахи үе). 2. «Футболой шэнжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.30 — «Партийный билет» — уран һайханай фильм. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — «Кинопанорама». 16.50 — «Вариант Омега» — олон серитэй уран һайханай фильмын 3-дохи сери. 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Динамо» (М) — «Трактор» (Челябинск). 20.15 — Латвиин ССР-эй гүрэнэй симфоническа оркестрэй концерт.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 18
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Родила меня мать счастливым» — телевизионно уран һайханай фильм. 11.20— «Киногоор аяншалагшадай клуб». 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Шинии ажал—шинии амжалтанууд». —кинопрограмма. 16.40—«Эхын һургуули».

Улаан-Үдэ. 17.10 — «Саяан» —хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 17.40 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» (буряадаар). 17.55 — Шэнэ һонин. 18.05—Барилдаагаар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн (үнгэтэ). 19.35 — «Сибиряк Николай Муравский» — киноочерк.

Орбита. 19.45 — «Түсэбтэ табан жэл ба коллектив». «Сибириин газар». Тюмениин социальна хүгжэлтэ. 20.15—«Залуу үеын дуунууд» — фильм-концерт. 20.45 — Баримтата фильм. 20.55 — «Все кончено» —Горькиин нэрэмжэтэ ССР Союзай Москвагай уран һайханай академическэ театрай фильм-зүжэг. 22.00 — «Время». 22.35 —« Все кончено» —зүжэгэй үргэлжэлэл. 23.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Эрдэм наукын һонин». 13.30 — «Ажалай хэшээл заадаг багшада туһаламжа». 14.00 — «Экран—врачта». 15.00— «Далайн эрьедэхи музей» —эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.20 Д. Кедринэй уран шүлэг. 15.55 —«Преступление» — уран һайханай фильм. (2-дохи сери, 1-дэхи хуби).

Улаан-Үдэ. 17.00—Соносхолнууд.

Орбита. 17.10 — «ПТУ-да ямар мэргэжэлдэ, яажа һурадаг бэ?». 17.55—«Булган» фильм-концерт. 18.25—«Дүрбэн түмэр харгы»—телевизионно баримтата фильм. 19.15—«Эрэг бүридэнь — наран!». 19.30 —19.45—Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 19.45—«Все вырком» — үхибүүдтэ мультфильм.

Орбита. 20.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 21.00— «Амгалан нойрсогты, багашуул!», «Волшебный экран». 21.15 — Дзюдогоор Европын чемпионат (Венгриһээ дамжуулга). 22.00 — «Время». 22.35 — «Встреча с прошлым» —уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 19
В. И. ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ БҮХЭСОЮЗНА ПИОНЕРСКЭ ОРГАНИЗАЦИИН МҮНДЭЛһЭН ҮДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Солдатская сказка». —мультфильм. 10.20 — «Все кончено» — фильм-зүжэг. 12.30 — Шэнэ һонин. 15.10— Дамжуулгын программа. 15.15 —Шэнэ һонин. 15.35—«Сибирь ба Алас-Дурнын хизаараар»— киногой программа. 16.25 — Львов хотын «Электрон» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин концерт. 16.50 — «Совет ороной пионернүүд» — В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионерскэ организациин мүндэлһэн үдэртэ.

Улаан-Үдэ. 17.10 — «Байгал» (буряадаар). 17.40—«Мүндэлһэн үдэрөөртнай, пионернүүд!». «Горн» гэһэн программа. 18.10— «Революциин түрүүшын алхам» — киноочерк.

Орбита. 18.25 — Пионернүүдэй Бүхэсоюзна VIII слёдой нээгдэлгэ. Союзуудай байшангай Колонно залһаа дамжуулга. 19.30 — 19.45 —Забһарлалга. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». «Түрүү бригаданууд». 20.30— «С. Прокофьев. Үхибүүдэй хүгжэм».

Орбита. 20.50 — «Юун? Хаана? Хэзээ?» — телевизионно викторина. 22.00 — «Время». 22.35 — «И. С. Козловский: элдэб жэлнүүдтэ буулгаһан венүүд» — фильм-концерт. 23.20 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 23.35—«Гүрэнэй Третьяковско галерейн залнуудаар» —телевизионно баримтата фильм. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Шахтер» «Динамо» (Минск). Забһартань—00.45 — Велосипедээр урилдаагаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Шатарай һургуули». 13.30—«В. Шекспир» (1-дэхи дамжуулга). 14.15 — «Багшын түрүү дүй дүршэлэй хэшээл». 14.45— В. В. Маяковский. «Поздэй уран шүлэг». 15.20—«Встреча с прошлым» — уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—Соносхолнууд.

Орбита. 17.10 — «Наранай туяа»—А. Флярковскиин кантата». 17.35—Н. Асеев. Уран шүлэг. 18.15 — «Стрекоза и муравей»—мультфильм.

Улаан-Үдэ. 18.25— «Театрай сезон дүүрабэ». 19.25— «Дин Рид дуулаха».—фильм-концерт.

Орбита. 20.00 — «Эксперимент» —телевизионно баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 20.50—«Түрүүшын станци»—киноочерк.

Орбита. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Как весну мы делали» — мультфильм. 21.15— «Г. Чохели дуулаха» — телевизионно фильм-концерт. 22.00—«Время». 22.35 — «Дуэнья» — телевизионно уран һайханай фильм.

СРЕДА, 20
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 —Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05—«Баранкин, будь человеком!» — мультфильм. 10.35 —«Согтой хүхюун урилдаан». 11.20——«Ан амитадай ажамидарал». 12.20—Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ һонин. 15.35 —«Халхын-Гол» — телевизионно баримтата фильм. 16.35— Э. Григ. Хүгжэм. 17.00—«Ород хэлэн». 17.30 — «Ровесник» гэжэ үхибүүдэй хатарай ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.15 —«Байгал». 18.45—«Теплоприбор» заводой түсэбтэ табан жэл». «Инженерэй бодолгото зорилго».

Орбита. 19.15—«Ленин, үхибүүд ба үе саг» —эрдэм наукын фильм. 19.30 — 19.45— Забһарлалга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 —«Танай гүйлтээр уулзалга». Таджигай ССР-эй Нурек хотын ажалшадай асуудалнуудта харюу. Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетов дамжуулга хэхэ. 20.55 — «Не только у солнца желтый цвет»—телевизионно уран һайханай фильм. (ГДР). 22.00—«Время». 22.35— —Г. Габичвадзе «Медея»— фильм-балет. 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55—Дамжуулгын программа. 13.00 — «Түрэлхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 13.30 — «В. Шекспир» (2-дохи дамжуулга). 14.20—«Шинии ленинскэ библиотекэ». «Гүрэн ба революци». 14.50—«һалбаран хүгжэһэн искусствын үе» (4-дэхи дамжуулга). 15.30 — «Дуэнья» — телевизионно уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Хүгжэмтэ уулзалганууд». 17.40—«Багшада—экран» (үнгэтэ).

Орбита. 18.15 — «Залуушуулай адресууд».

Улаан-Үдэ. 19.15—«Агитаторнууд ба политинформаторнуудта туһаламжа». 19.35—Соносхолнууд. 19.45—«Штанько Мусабаев хоёр дуулаха» — фильм-концерт.

Орбита. 20.00— «Хүдөөгэй час». 21.00—«Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Шэдитэ экран». 21.15 —Уласхоорондын асуудалаар хөөрэлдөөн. КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын хэлтэсэй таһагые даагша Л. М. Замятин үгэ хэлэхэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Африканыч» — телевизионно уран һайханай фильм. 23.45 — Баримтата фильм. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. ЦСКА — «Таврия» (Симферополь).

ЧЕТВЕРГ, 21
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — Совет Армиин хоёр дахин Улаан Тугта академическэ дуу, хатарай ансамблиин концерт. 10.50—«Не только у солнца желтый цвет»—уран һайханай фильм. 11.55—М. И. Глинка. «Руслан и Людмила» —гэһэн опероһоо хэһэг. 12.25 —Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35—Грузиин телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 16.40 — «Скрипач Д. Бражен»—фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Уласхоорондын шэнжэлэл». (буряадаар). 17.15 — «Байгал». 17.45 —«Ниидэдэг Яков» — киноочерк.

Орбита. 18.00—«Олон түмэнэй ленинскэ университет». 18.30 — Москва хотын пионернүүдэй ба Пионернүүдэй VIII Бүхэсоюзна следой делегадуудай баяр суглаан. 19.30 — 19.45—Забһарлалга. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.05—«Депутат —арадай түлөөлэгшэ».

Орбита. 20.45—«Брак по имеретински» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 22.00—«Время». 22.35 — «Нүхэдэй шэг шарай». 23.30 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ». 23.45—Б. Феоктистов наадаха (балалайка).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55— Дамжуулгын программа. 13.00 — «Эжын һургуули». 13.30—А. Толстой. «Уран зохёолойнь хуудаһануудаар». 14.15 —«һалбаран хүгжэһэн искусствын үе» (5-дахи дамжуулга). 14.55 — Ажалай хүржэлтэ совет драматургида. 15.55 — «Африканыч»—телевизионно уран һайханай фильм.

Орбита. 17.00 — «Шатарай һургуули». 17.30 — Болгариин соёлой үдэрые угтуулан. Болгариин арадай коллективүүдэй концерт.

Улаан-Үдэ. 18.00—Соносхолнууд. 18.10 — Телевизионно баримтата фильм. 19.10—Баримтата фильмүүдэй программа.

Орбита. 20.05 — «Эрдэм наукын һонин». 20.35 —«Бүхэсоюзна конкурсын лауреат А. Литвиненко дуулахаа.

Улаан-Үдэ. 20.45 — Фильм-концерт.

Орбита. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» «Тетя Валя рассказывает...» 21.15 — Уран һайханай гимнастикаар СССР-эй чемпионат. 22.00 — «Эквилибрист» — телевизионно уран һайханай фильм. 23.50 — Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн.

ПЯТНИЦА, 22
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Дуэнья» — телевизионно уран һайханай фильм. 11.35 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүдэй программа. 12.05 — Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Хүдөөгэй һонин» — киногой программа. 16.05 — «Ураалгай баянистнууд наадаха». 16.30 — Финляндиин Компартиин XIX съездые угтуулан. «Финлянди соогуур» — кинопрограмма. 16.50 — Грузиин Гүрэнэй хоорой капеллын концерт.

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаһан дамжуулга.

Орбита. 18.05 — «Онтохондо айлшаар» «Приключения Буратино» — мультфильм. 19.30 — 19.45 — Забһарлалга. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал».

Орбита. 20.30 — Велосипедээр урилдаагаар дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн. 20.50 — «Брак по имеретински» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 23.00 — «Театр ба мүнөө үеын саг». КПСС-эй XXVI съездэдэ зорюулагдаһан бүхэсоюзна харалгын зүжэгүүд тухай. 00.05 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА.

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа 13.00 —«Ород хэлэн». 13,30 — «Багшын мэргэжэлэй хэшээл». 14.00 — В. Овечкин. «Уран зохёолой хуудаһануудаар». 14.45 — «Ородой искусство». Модоор бүтээһэн уран бүтээл. 15.15— Арадай дуунууд. Совет композиторнуудай зохёон бэйгуулхы ажалда. 15.45 — «Эквилибрист» — телевизионно уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Фильм-концерт.

Орбита. 17.35 — «Москва ба москвагайхид».

Улаан-Үдэ. 18.05 — Телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 19.05 — «Театральна уулзалганууд». Буряадай АССР-эй габьяата артистка Н. Туманова. 19.35— «Хуули» — киноочерк.

Орбита. 20.00 — «Хани нүхэрилсаан» —телевизионно журнал.

Улаан-Үдэ. 20.30 — Буряадай АССР-эй гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

Орбита. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» «Наследство волшебника Бахрама» — мультфильм. 21.15 — Уран һайханай гимнастикаар СССР-эй чемпионат. 22.00 — «Время». 23.00 — «Страх высоты» — уран һайханай фильм.

ДҮРЭ БУЛЯАЛДАЛГЫН БАРИЛДААГААР РСФСР-эй ТҮРҮҮ һУУРИ ЭЗЭЛХЫН ТҮЛӨӨ МҮРЫСӨӨН

ТУГ ҮРГЭГДӨӨ

Дүрэ буляалдалгын барилдаагаар республикымнай ниислэл — Улаан-Үдэ хотодо хоёрдохёо үнгэргэгдэжэ байгаа РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөн олоной анхарал татаха ёһоороо татаба. Уржадэр Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай спортын шэнэ зал соо ехэ мүрысөөн эхилээ.

Өөр хоорондоо түрүү һуури эзэлхын түлөө тэмсэлдэ—хамтадаа Россин Федерациин 45-аад область, хизаар, автономито республикануудай 200 гаран бүхэшүүл хабаадана. һонирхолтой нааданда спортын габьяата хоёр мастер, уласхоорондын классай спортын 17 мастер, нүгөөдүүлынь СССР-эй спортын мастер гэһэн нэрэ солотой бүхэшүүл хабаадана.

...Үдэшын зургаан часһаа спортсменүүдэй парад-жагсаал боложо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи физкультура, спортын комитедэй түрүүлэгшэ Г. Н. Манжуев, бүхэ барилдаагаар республикын федерациин түрүүлэгшэ, КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь Ю. Ж. Батуев, мүрысөөнэй ахамад судья, уласхоорондын категориин судья А. Е. Ананин (Новосибирск) гэгшэдтэ спортсменүүдэй бэлэн болоһон тухай республиканска категориин судья Равиль Валеев элидхэнэ.

Гурбан орденто манай республикада айлшаар ерэһэн спортсменүүдэй амжалта түйлахыень хүсэгдэһэнэй удаа, мүрысөөнэй туг үргэгдэжэ, Эхэ оронноймнай Гимн һүржабхалантайгаар зэдэлбэ.

...Үдэшын барилдаанда 76 бүхэ хоёр бүлэгтэ хубаараад, хибэс дээрэ гаража захалаа. 57, 68, 82 килограммай шэгнүүрнүүдтэ гарагшадай дунда гоё һайхан барилдаагаараа холо ойгуур суурхаһан бүхэнүүд олон байба. Жэшээнь, уласхоорондын классай спортын мастернууд Алихан Гюльахмедов, Сапиюла Карачаев (Дагестан), Михаил Савинов (Чуваш) гэгшэд ёһотойл шадамар бэрхэ бүхэнүүд байһанаа харуулжа, сугларгашадай зүрһөө һайшаагдана. Барилдаанай шэнэ гуримай ёһоор, хоёр удаа диилдэжэ, ноль очко абаһан бүхэ саашадаа нааданда хабаадаха эрхэгүй болоно.

Энэ шэгнүүртэ барилдаһан манай республикын суглуулагдамал командын гэшүүн, спортын мастернууд Эдуард Ивахинов, Бадмажап Гулгенов гэгшэд илалтын очконуудтай болонхой.

Удаадахи —68 килограммай шэгнүүртэ эгээл олон бүхэ сугларанхай. Эдэнэрэй дунда мэдээжэ спортсменүүд бии.

Удэшын тулалдаанда уласхоорондын классай гурбан бүхэ хибэс дээрэ гаража тулалдаа. Чувашай АССР-эй түлөөлэгшэ Сергей Ефимов бусадһаа түрүүлэн Удмуртиин АССР-һээ ерэһэн спортын мастер Александр Выдаковтай барилдаа. Дүршэлтэй бэрхэ бүхэ нүгөөдэеэ торгоохогүй даа. Хоёрдохи ээлжээндэ (Хойто-Осети) Тосолтан Хатагов Гали Папшуовтой барилдахадаа, тэрэнээ очкогоор диилэжэ гараба. Манай бүхэ —залуушуулай дундаһаа дэлхэйн чемпион болоһон Борис Будаев өөрынгөө командын түлөөлэгшэ Сергей Сахияевые нэгэ минута 15 секундын туршада соо дала мүрэ дээрэнь даража буушаба. Борис Будаев үдэрэй тулалдаан дээрэ СССР-эй гурба удаа чемпион Тосолтан Хатаговтай барилдахадаа, тэрэнээ нэгэ минута 45 секундын туршада диилээ һэн.

Үдэрэй барилдаан дээрэ нютагаймнай хүбүүд Бато Дашинамжилов, Борис Мухтыров, Лубсан Айсуев, Виктор Абушеев, Владимир Балданов, Мүнхэ Цыдыпов, Николай Бураев гэгшэд мүнөөдөө диилэжэл ябана. Эдэнэрнай саашанхи уулзалганууд тэдэнэрэйл бэлэдхэл, эрхим доботой, хамгаалалгаһаа дулдыдаха. Тухайлхада, хүбүүднай «нюргаа шоройдохогүйл ха» гэжэ һанагдана.

Мүрысөөн майн 19 болотор үргэлжэлхэ юм.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Редакторай орлогшо
И. Р.-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная —2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, перевод—2-54-93, писем и селькоров —2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро —2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-01556. Заказ № 114. Индекс 5901.